

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKÝM KATOLICKÝM
ŽENÁM A DÍVKÁM V AMERICE.

ROČ. (VOL.) XXX.

11. ČERVNA (JUNE) 1938.

CÍSLO (NO.) 933.

Adresa: "ČESKÁ ŽENA", 1611 South 11th St. ST. LOUIS. MO.

Česká Žena

Published Weekly

Devoted to the interest of Czechoslovak
Catholic Women in America.

Published by the
BOHEMIAN LITERARY SOCIETY
OF ST. LOUIS, MO

Předplatné:

Pro Spojené Státy \$2.75
Do Evropy a Kanady
a v St. Louis, Mo., poštou \$3.25

Adresa: Address:

"ČESKÁ ŽENA"

1611 So. 11th Street St. Louis, Mo.

5. Neděle - Boží Hod Svatodušní.
6. Pondělí - Pondělí Svatodušní.
7. Úterý - Robert; Pavel; Sabinian
8. Středa - Kvat; Medard; Genesia
9. Čtvrtek - Kolumbán; Felcian.
10. Pátek - Kvat; Markéta; Cecilie
11. Sobota - Kvat; Barnabáš, dp.

106,000 lidí přichází ve Spojených Státech ročně o život při různých neštěstích.

(F.L.I.S.)

Statistika úrazů a smrti, zaviněných nějakou nešťastnou náhodou, jest nepopiratelným dokladem, že zavádění ochranných opatření zůstává jedním z předních problémů soudobého amerického života. Neštěstí zavinilo ve Spojených Státech 106,000 smrti v roce 1937, navždy zmrzačilo asi 375,000 lidí a přivodilo dočasný úraz dalším 9,400,000 lidí. Jedinou útěchou zůstává fakt, že počet smrti při úrazech klesl o 4 procenta oproti roku 1936, kdy přišlo o život 110,298 lidí.

Automobily zapříčinily 39,700 smrti, čili o 4 procenta více nežli v roce předchozím. Frekvenční neštěstí zmrzačila kromě toho 110,000 osob a dočasně pochrómala 1,250,000. Jak vážný jest frekvenční problém, o tom můžeme si učiniti jakousi představu ze statistiky, jež ukazuje, že z každého jednoho sta tisíce umírá při automobilových nehodách 30.7 osob. Toto je o 62 procenta vyšší počet smrti, nežli tomu bylo v roce 1925 a o 30 procent vyšší nežli v roce 1933. Dvacíti

státům podařilo se však snížit počet osudných automobilových nehod různými bezpečnostními zavedeními. Na prvním místě je Mississippi s poklesem o 18 procent. Kansas, South Dakota, Washington, Maine a Nevada stlačily počet smrti při automobilových nehodách o více nežli 10 procent. Milwaukee a New York jsou mezi městy s nejnižším počtem smrti, zaviněných automobilovým molchem.

Různá neopatrnost a nedopatření doma mají na svědomí 32,000 smrti v roce 1937, čili o 15 procent méně nežli v r. 1936. Trvalé zmrzačení, zaviněné pádem, popálením, otravou a pod., bylo smutným údělem 140,000 lidí. Další 4,500,000 lidí utrpělo menší úrazy nebo jiné nehody.

V práci přišlo o život 19,000 zaměstnanců, trvale bylo zmrza-

čeno 75,000 a dočasně 1,550,000. Největší počet neštěstí v továrnách a dílnách zaznamenávají státy Kalifornie, New York, Pennsylvania a Ohio.

Letectví bylo poměrně malým činitelem při úmrtnosti v roce 1937. Pouze 52 osoby přišly toho roku o život při leteckých nehodách. Při železničních neštěstích přišlo o život 4,580 lidí, zraněno bylo přes 32,000 lidí.

Veškerá neštěstí vyžádala si r. 1937 dvaosmdesát lidských životů z každých 100,000 obyvatelů. Ztráta tím způsobená — mzdy, lékařské ošetření, pojištění — odhaduje se na \$2,550,000,000.

U zkoušky. Profesor: Pane kandidáte, jste připraven? — Kandidát: Ano, pane profesore, na všechno.

Důležité Upozornění

CT. ČTENÁŘŮM A ČTENÁŘKÁM "HLASU" A "ČESKÉ ŽENY".

Často jsme upozorňováni poštovními úřady, že časopisy se nemají dle zákona odběratelům poštou zasílat, když nejsou ku předu předplaceny. Proto se musíme řídit dle tohoto zákona a zastavit časopisy těm, kdož za delší dobu dluží. Neradi posíláme účty a zastavujeme časopisy těm, kteří je velmi rádi čtou a o ně se zajímají, a proto účtivě žádáme všechny čtenáře a čtenářky, aby co nejdříve si zaplatili dlužné obnosy anebo časopisy si předplatili. - Nemáte-li peněz nyní, pište nám, kdy Vám bude možno jistotně předplatné zaslat. Tímto nám ušetříte práce, starosti i poštovného.

Těm, kteří si pošlou v nejbližší době doplatné a předplati si časopis na jeden rok, zašleme ZDARMA jednu z těchto zajímavých knih: "Povídka mého života", "Dědeček", "Mezi otrokáři" (3 díly), "Železný král" a "Jediný muž v rodině."

Čtenářům, kteří mají předplaceno ku předu, děkujeme za jejich podporu pro udržení českého katol. tisku a české řeči v Americe. Setrvejte s námi a pokuste se o jeho zlepšení a rozšíření mezi krajany!

VIDAVATELSTVO "HLASU" A "ČESKÉ ŽENY".

1611 South 11th Street

St. Louis, Mo.

ČESKÁ ŽENA

CASOPIS VĚNOVANÝ ČESKOSLOVENSKÝM ŽENÁM A DÍVKÁM
V AMERICE

Adresa: "Česká Žena", 1611 So. 11th Street, St. Louis, Mo.

Entered as 2nd Class Matter Oct. 2, 1908, at the P. O. at St. Louis, Mo., under the Act of March 3, 1879

ROČ. (VOL.) XXX.

ST. LOUIS, MO., 11. ČERVNA (JUNE) 1938.

ČÍSLO (NO.) 933.

Stará Boleslav jubiluje.

Starobylý obraz Blah. Panny Marie ve Staré Boleslavi.

V posledních letech jsme byli svědky několika slavných jubileí. V roce 1929 československý stát svorně zdůraznil svou tisíciletou tradici mileniem svatováclavským v Praze a ve Staré Boleslavi. V roce 1933 na bratrském Slovensku jsme uctili první chrám křesťanský postavený na půdě nynější republiky—v Nitře. V roce 1932 uctili jsme Matku Boží na Svaté Hoře. V roce 1936 v moravské kolébce křesťanství, na Velehradě, jsme oslavili velkolepými poutěmi tisícipadesáté výročí úmrtí sv. Metoděje, našeho velikého apoštola a věroczvěsta.

Tohoto roku to bude Stará Boleslav, v níž tisíce poutníků uctí náš největší klenot: Paladium naší vlasti! Uplyne 300 let od jedinečné chvíle, kdy na výzvu svého kardinála celý národ

oslavil velikou manifestační poutí návrat obrazu staroboleslavského, uloupeného předtím roku 1632 protestantskými nepřáteli. 12. září r. 1638 stal se maličký obraz Matky Boží spolu s místem smrti sv. Dědice Václava—cílem statisíců věrných katolíků. Matka si po 300 letech žádá nový důkaz lásky českého lidu! Dokážeme jí znovu, že je a zůstane Matkou žádoucí, Královnou všemohoucí! Nepřestala za nás prositi u Boha! Byla nám vždy milá. Budou jí vždy milé i její děti? Ó, ano! Nebude neděle v květnu, v červnu a září roku 1938, aby některý kraj drahé republiky nevzdal hold své Matce!

Nemůže býti jediného pravého vlastence v čsl. republice, který by nenavštívil v roce 1938 jedno z nejstarších a nejpamátnejších míst — Starou Boleslav.

Eucharistie vítězí a zvítězí.

Napsala M. Sadovská.
(Pokračování.)

Četné eucharistické zázraky jsou důkazem pravosti svaté Církve katolické.

V Církvi té se stalo již několikrát, že se svatá Hostie vznesla do vzduchu.

Znám jest na příklad onen zázrak, jak svatá Hostie z rukou kněževých se vznesla k ústům blahoslavené Imeldy, dívenky to vroucně toužící po sv. přijímání, jehož jí nechtěli představení udělit, protože neměla věku, k přijetí Těla Páně v té době předepsaného. V 23. ročníku časopisu "Pán přichází" v 1. čísle popsán byl eucharistický zázrak, který se stal roku 1453 v Turíně a dal podnět k zbudování nádherného kostela ke cti Nejsvětější Svátosti. Tehdy totiž se zloději jedné noci vloupali do chrámu v Piemontě a vykradli svatostánek. Mezi uloupenými poklady byla i monstrance s Nejsvětějším Tělem. Všechny vzácné věci naložili lotři na osla, jež ukryli za osadou a přechali za tmy daleko od místa zločinu, aby nebyli vyzrazeni. Když přijeli se svou kořistí před radnici turinskou, tu se osel zastavil a nechtěl jíti dále, at' byl nucen jakkoli. Najednou se vznesla svatá Hostie z monstrance mnohonásobně zabalené a ukryté, vysoko do výše a zůstala jako bělostný motýl ve vzduchu. Sběhlo se mnoho lidí, i biskup curinský přišel a všichni se zbožně modlili. Biskup přinesl pate-

nu, zdvihl ji a říkal se shromážděnými zástupy modlitby ke cti svátostného Spasitele a tu po ukončení modliteb snesla se pomalu svatá Hostie na patenu a byla přenesena ve slavnostním průvodu do kostela. Na památku této události byla vystavena překrásná svatyně, která stojí podnes jako svědek, že Pán Ježíš přítomný ve svaté Hostii, je všemohoucí Bůh.

Podobný div vznášející se Hostie popisuje František Spirago ve "Sbírci příkladů". Líčí, jak ve Faverney u Bensanconu 24. května 1608 vznesla se do výše svatá Hostie při vypuknutí požáru oltáře, zaviněného tím, že při výstavě Nejsv. Svátosti nechal frater hořeti svíčky kolem monstrance a odešel; oltář i se svatostánkem shořel, ale svatá Hostie neporušena trčela ve vzduchu a zůstala tam po 33 hodin, až se potom snesla na korporale, na oltář postavené.

Pozoruhodné jsou zázraky krvácející Hostie. Ve 13. století udál se dle pověsti takový zázrak v Bolseně u Orvieta a dal podnět papeži Urbanu IV. k vydání buly Transiturus, již byl rozšířen svátek Božího Těla, před tím jen v některých diecích slavený, na celou církev. Zázrak bolsenský byl následující:

Jakýsi kněz pochyboval o skutečné přítomnosti Krista Pána v Nejsvětější Svátosti a tu po pozdvihování, konaje právě nejsvětější obět', uzřel, jak z konsekrované Hostie vystupovala Krev na korporál; chtěl je zakrýti ten úkaz, složil korporál, ale na všech složkách ukázal se obraz Hostie, utvořený Krví Kristovou. Papež, nacházející se právě v Orvietu, zkoumal onen zázrak a přesvědčiv se prohlídkou korporálu o jeho pravosti, vydal 11. srpna 1264 bulu o svátku Božího Těla, kterou opět prohlásil papež Klement V. roku 1314 a již Jan XXII. přijal do sbírky zákonů. Na památku Bolsenského zázraku zbudován byl nádherný

chrám v Orvietu, k němuž polcžil Mikuláš IV. základní kámen 9. listopadu r. 1290. Ač mnozí jsou toho mínění, že příběh bolsenský nemá historického podkladu, protože v papežských bulách není o něm zmínky, přece o něm kolovaly zbožné pověsti a mnozí velikáni, jako sv. Antonín Florencký a geniální malíř Rafael, byli přesvědčeni o jeho pravdivosti. Rafael jej znázornil na jednom obraze ve stáncích vatikánských a mistrně tu vystihl úžas kněze, mši sv. konajícího i vzrušení lidu, vzhlížejícího k oltáři. (Český slovník bohosvědný str. 332 a 404.)

V roce 1936 psaly četné listy italské, francouzské i časopisy jiných národů o zázraku krvácející Hostie v italském městečku Paganico Sabino. Po pozdvihování ukázala se knězi, mši sv. obětujícímu, na konsekrované Hostii Krev, která potřísnila korporál i oltář. Div spatřili též všichni věřící a ve zbožném zaničení se kořili Spasiteli — za zpěvu eucharistických písní. Událost vyšetřovala potom biskupská komise a uznala, že na korporále i oltáři je skutečná krev a protože kněz nebyl nikde poraněn, nemohla to býti krev jeho, nýbrž nejsvětější Krev ze svaté Hostie.

Fr. Spirago uvádí dva velmi dojemné divy krvácející Hostie, a to jeden z r. 1330, jenž se stal ve Valldürnu v biskupství frýburském, kde se podnes ukazuje korporale s krvavými skvrnami, po svaté Hostii tam zůstavšimi a majícími podobu hlav Krista Pána, trnovou korunou ověněných — a druhý z r. 1859, který se odehrál ve farním chrámu Páně v Brigne aux Bois nedaleko Sedanu a jehož svědky byli ministranti i četní věřící. To jsou vše zázraky, vědeckými komisemi, z lékařů a theologů složenými, prozkoumané a ověřené.

F. Spirago uvádí i mnohé jiné zázraky, z nichž nás uchvacuje zejména onen o zářící Hostii v r. 1345 se přihodivší. Toho roku

zloději vyloupili kostel v Krakově a hodili monstranci i se sv. Hostií do rybníka, nad nímž se v noci ukazovala jasná záře a pohnula lidi, že monstranci vyloučili a ku počtě Božího Těla nový chrám v Krakově zbudovali.

Nás nemusí takové nadpřirozené úkazy nikterak překvapovat. Víme přece zcela jistě, že ve svaté Hostii je celý Kristus Pán živý a pravý — se svým božstvím i člověčenstvím, že je to ten všemohoucí Vykupitel, jenž řekl a stále ústy obětujícího kněze opakuje, jsa sám pravým Obětíkem i Obětovaným, slova: "Totus est Telo me, toto est Krev má." Při mši svaté děje se pokaždé zázrak všech zázraků: Král nebes i země, všemohoucí Bůh, poníží se z lásky k nám a sestupuje do prstinké hostie, bere na sebe podobu bílé oplatky, aby se mohl dát požívat, aby se nechal přenášet, aby se nechal zavřít do svatostánku. Ve sv. přijímání sestupuje nekonečný Bůh do našeho srdce — pokoruje se daleko více, než když se vtělil a do lůna nejčistší Panny ukryl. Tisíce zázraků, ba statisíce děje se denně na oltářích katolických chrámů, všude tam, kde se koná Obět' nejsvětější! Každá mše sv. je eucharistickým zázrakem, jen že ho svými smysly nevnímáme. Ale víme pevně, že Bůh dluží na oltáři, že se Vykupitel za nás obětuje.

Někdy ukáže Pán svoji přítomnost mimořádným způsobem — a o těchto mimořádných zjevech máme uvažovati, abychom mohli o nich vypravovati lidem nábožensky vlažným nebo o víře v Eucharistii pochybujícím, abychom nevěřící mohli tím snáze přesvědčiti o pravosti katolictví, o božském poslání Církve, v níž se dějí nadpřirozené úkazy a získati je pro království Boží. Užívejme tohoto spisku k apoštolátu mezi těmi, kdo se vzdálili od oltáře Kristova, poučujme je o tom, jak mocný a láskyplný je eucharistický Král! On je pramenem síly, z Něho plyne uzdra-

vení pro duši a velmi často také uzdravení pro choré tělo.

(Pokračování.)

34. světový sjezd eucharistický.

Bude v Budapešti od 25. do 29. května t. r. Už myšlenka světových kongresů ke cti Nejsvět. Svátosti jest opravdu krásná: shromažďovat katolické národy přes všechny rozdíly národní a politické v jednu rodinu kolem trůnu Krista Pána—Krále národů. Bylo to vždy potřebí—vždyť národy touto rodinou Kristovou skutečně jsou. Ale dnes je třeba katolíkům v celém světě tím spíše semknouti se: mohou-li vclat podvrtné strany: Proletáři, komunisti, spojte se—a dovedou-li to skutečně provádět, tím spíše jest povinností katolických národů volat a uskutečňovat: Katolíci celého světa, spojte se! Spojte se k oslavě Boha, Krále svátostného mezi námi! K dosti učinění za urážky, potupy Mu činěné, za to, že bezbožectví Jeho práva zneuznává, popírá! Spojte se—poutem vzájemné lásky bratrské—a tím jest Nejsv. Svátost, spojte se v tyto hrozné doby, kdy přemrštěný a Církvi katol. nepřátelský nacionalismus trhá národy od sebe a ponouká k bratrovražedným podnikům. Spojte se — k modlitbě!

To vše slibuje tento eucharistický sjezd v Budapešti; připravuje se třidenními pobožnostmi eucharistickými, pro něj pracují a na nichž se účastní i umělci, universit. profesori, spisovatelé, městská zastupitelstva, generálové, poslanci i někteří ministři, povzbuzující se k společným sv. přijímáním. Děti uherské, belgické, italské závodí v modlitbách a obětech pro zdar sjezdu a j.

Takový sjezd není, jak shora naznačeno, jen věcí jednoho národa—a proto je záhodno, aby i náš český katolicismus byl tam čestně zastoupen.

Ale i vy, kteří nemůžete do Budapešti, spojte se již nyní, ale

zvláště ve dny kongresové 23. až 29. května modlitbou, mší sv., sv. přijímáním s úmysly kongresu. Kdo v ty dny sv. svátosti přijme a chrám nebo veřejnou kapli navštíví a tam za zdar sjezdu a na úmysl Sv. Otce se pomodlí získá plnomocné odpustky. Určité modlitby nejsou předepsány, ale může se vedle obvyklých Otčenášů a Zdrávasů při-

dati: "Pane Ježíši, jenž jsi nám ve Velebné Svátosti Oltářní pámatku svého umučení pozůstavil, žehnej, prosíme Tě snažně, dílu světových sjezdů eucharistických a uděl mu hojného zdaru. Dejž, prosíme, aby z eucharistického sjezdu budapeštského vysvítla jitřenka národům a je navzájem pouto lásky pojilo. Amen."

Hory a propasti

Napsala Vlasta Javořícká.

Pak to již věděla i paní Kremrová a hleděla tak ustrašeně, jako by se na její střechnu valila záplava strašlivých mraků, nebo červený kohout.

Bála se dobrodruha, který se tu usadil a přece byla v rozpacích, není-li to přece jen Alex, kterému by takovou nedůvěrou těžce ukřivdila.

Pan Kremr nebyl rovněž sebe mocen a tápal v úzkostech, jak se zachovat a co počít.

Říci mu to přímo a zavolat četnictvo, nebo vyčkávat a potají ho zkoumat? - Nevěděl ovšem, že s ním Radmila měla již tak pohnutou a hlučnou rozpravu.

Všichni to již tedy věděli, jen paní Řehořovská neměla tušení, co se děje. Chtěla ho mít stále u sebe a bránila se, když od ní odcházel.

Ač z počátku slepou paní jaksi pomíjel, teď se u ní zdržoval a stavěl na její lásce veškeren základ své existence.

Kremrovi byli bezhlaví a ještě téhož dne došel pan tajemník na poštu a poslal Daniele následující telegram:

"Přijed'te bezodkladně! - Je to

velmi nutné, jedná se o vaši matku!"

Zašel potom také ku strážmistrovi a své obavy mu vyložil.

"Nevíme sami," povídal - "uznejte, že to jsou léta, kdo by nám mohl zazlívát! Dcera tvrdí, že to Řehořovský není a také mně to tak připadá, ale přísahat na to nemohu. Je-li to podvodník, pak je ovšem velice rafinovaný. Všecko ví, jako by tu již byl. Radmila se bojí, že pravého inženýra Alexandra Řehořovského zprovdil se světa a sám se zmocnil jeho papírů."

To bylo něco pro pana strážmistra!

Hned byl jako elektrisován a několikrát za den obešel domek pana tajemníka Kremra. - Čekal jen, jak pan Kremr pravil, až přijede paní doktorová Dittrichová, aby si byla u matky a pomohla jí tu ránu lehčeji snést.

U tajemníků bylo tak veliké rozčilení, že vůbec nejedli a nevěděli, co povídají. Nikdo nechápal smyslu slov.

Jenom paní Řehořovská ničeho netušila a kralovala svou mateřskou láskou, radujíc se, že se všichni jaksi vypovídali a nechávají

ji, aby s Alexem seděla a stále s ním žvatlala.

Rozebírala staré vzpomínky, vracela se k minulosti - vzpomínala na tatínka a na továrnu a slibovala mu, že se tu jistě zase majetku dodělá.

Ve své slepotě a ve své opuštěnosti zapomínala, že už její syn má léta a že se v pětáctyřiceti začíná těžko nová existence.

Měla ho za mladého chlapce, jakým byl před dvaceti léty a starvěla vzdušné zámky pro jeho budoucnost.

Dnes, jako by byl teprve našel svou synovskou něhu. Stále se matinkou obíral a kol ní se točil a povídal jí všelijaká sladká slova.

Velmi pozorně všemu naslouchal co mu z minulosti vyprávěla a všelicos na to navazoval.

Radmila chodila po špičkách, vrhala na něj nenávislné pohledy a odpovídala mu suše a s velkým přemáháním.

Nazítří dostavil se pan strážmistr. Hned v předsíni pravil, že musí mluvit s panem inženýrem Řehořovským a vyžádal si s ním rozmluvu v odděleném pokoji.

Dlouho zkoumal jeho papíry a dotazoval se, jak prokáže svou totožnost.

"Legitimace mi přece postačí," pravil cizinec sebevědomě, "a má matka vám podá svědectví, - že jsem jejím synem. Že mne snad ostatní nepoznávají, za to nemohu. Nežl jsem v bavlnce a léta mně svěžesti nepřidala. Já bych také nepoznal nikoho ze zdejších lidí, všichni se velice změnili."

Strážmistr klepl podpatky a odešel.

V radnici vyhledal pana tajemníka a pravil mu, že se zatčením ještě posecká, protože papíry a vše ostatní jest v pořádku. Papíry zní na jméno inženýr Alexandr Řehořovský a výpovědi také zatím odpovídají pravdě. - Že jest proto nutno zachovati klid a pořádek.

Před polednem přisupalo z Prahy auto.

Bylo uzavřené a krásné.

Zastavilo před Kremrovým domečkem a již z něj vystupoval pán

a paní, ubírajíce se do domu a udeľující rozkazy šoferovi.

"Kdo to přijel?" tázal se vetřelec Maryšky, jež s ním na okamžik osaměla v kuchyni.

"Tetička Daniela" - odpovídalo děvče ochotně. "Víte - dcera slepé babičky. Ach, jak se na ni těším!"

Obrátila se a spěchala a již pádila i Radmila i paní Kremrová, jež do pokoje slepé paní zavolala:

"Daniela - Danielka je tady!"

Vítali se pak a mluvili zmateně, nevědouce, jak by honem objasnili, proč Danielu povolali. A na její polekaný dotaz, nestůně-li matinka, pravili všichni, že ne . . . ale . . .

Ale? Tázaivé oči a přísné oči doktorovy se do nich zabořily.

"Ale přijel strýček z Ameriky - ten "zlatý hoch" tetičky Radmily!" pospíšila si Maryška, "proto jsme vás povolali! To byla u nás sláva, panečku, když přijel!"

"Cože?" vykřikla Daniela prudce a zapotácěla se. "Alex? Alex že přijel? Radmilko, pro Boha, je to pravda?"

To již stáli všichni v síni a paní Kremrová otevřela dveře jídelny.

U slepé paní stál vysoký muž.

Daniela otevřela oči dokořán a pojala ho do svých zorníček. . . . ? ? ? ?

"Sestro! Drahá sestřičko!" . . . vzchopil se cizinec a spěchal vstříc Daniele. "Kdy už jsme se neviděli! Oh, Bože, jakou mám radost!"

A slepá paní volala s ním současně:

"Dášenko - podívej se, - Alex Alex přijel - náš Aloušek! Oh, Bože, děti moje!"

Daniela se uhnula rukám, které po ní cizí muž toužebně vztáhl.

Přešla ho očima od hlavy k patě a všechna zsinála protáhla otázkou:

"Tohle? Co vás to napadlo? To přece není Alex! Ne a ne!" zvolala pronikavě a důrazně, - "to není Alex!"

"Nu, to je dobré," zvolal cizinec a rozčileně se obrátil ku slepé stařence - "matinko, co tomu říkáš. - Daniela mne již nezná a já ji přece . . . nu . . . jsem tvým bratrem

- podívej se na mé papíry a na můj prsten . . ."

"Nedívej - nedívej se na nic, Danielko!", vykřikla Radmila, "ó, já to již také vím, že jsme se stali obětí strašného podvodu! Není to Alex, není! Je to dobrodruh, . . . který . . ."

Stará paní Řehořovská se zvedla jako přízrak.

"Co? Kdo chcete mému dítěti upírat jeho jsoucnost? Aloušku . . . jaká to křivda! - Dítě moje - dítě!"

A zaštkala tak strašně, že to zaznělo jako hlas meluziny.

Nastala nepopsatelná vřava.

Cizí muž vášnivě volal, že dokáže svou totožnost - Daniela zase tvrdila, že poznává s určitostí, že není jejím bratrem. Radmila pak spínala ruce a křičela:

"Pro všechno na světě, ať nám povi, co učinil s Alexandrem! . . . Pane doktore - pomozte nám a donuťte ho! Je to podvodník a dosti možná i vrah!"

"Řekni tedy . . ." zvolala Daniela s obdivuhodnou duchapřítomností, při čemž ostatní rázem ztichli, "jakou smrtí zemřel náš tatínek a - co jí předcházelo?" A hleděla vyzývavě očima do jeho tváře.

"Inu - zemřel!" hrubě zvolal napadený, "měl - měl - ostatně víme to oba a nejsem tu proto, abys mne vyslyšela! Přijel jsem domů a je velmi smutné, že . . ."

"Pošlete rychle pro četníky," - pravil pan doktor Dittich, "nechť se to vyšetří! A dejte pozor na matinku - Danielo, popatř, jak vypadá!"

"Zabijete mou maminku!" zvolal cizinec a chtěl k ní přiskočit, v tom však se mihl pod okny četnický plášť a bajonet. Měltě strážmistr Kremrův dům stále na mušce. . . .

Jakmile ho domnělý Alexandr Řehořovský zočil, obrátil se na podpatku, vyběhl ze dveří a nedbaje toho, že porazil Maryšku, která se mu připlétla do cesty, - pádil zadním východem do zahrady a odtud do polí.

Stará paní Řehořovská vykřikla srdcervoucím hlasem a klesla ve mdlobě a bez opory uprostřed po-

koje na podlahu.

Uhodila se do hlavy a zůstala bez pohnutí a bez života. . . .

Měli všichni zato, že zemřela a Radmila si toho bezmála přála. Byla by všeho ušetřena a všechny ty záhady by rozluštila rázem.

Ona? Radmila je beztoho jen stvořena pro zklamání a bolest! Necht' již ten její život uplyne jakkoli a necht' je sebe delší a bezútěšnější - jednou přece dospěje ku konci a tak je nějaká přehrada, nebo brána, která ji dovede k Alexovi.

Ted' již nepochybovala, že nežije a byla přesvědčena, že zemřel zločinnou rukou tohoto podvodníka, který mu uloupil i poctivé jméno i všechno, co bylo pozemské. . . .

Paní Řehořovská neskonala.

Po dlouhé době znovu procitla - otevřela oči a jevila známky života.

Nechápavě hleděla kolem sebe a trvalo velmi dlouho, než se na všechno rozpomněla. Nikdo pak ji nevymluvil, že muž, který uprchl a je stíhán četnictvem, nebyl Alex.

Seděla jako bez duše, spínala křečovitě ruce a říkala stále jen jedinou větu: "Vyhnali mé dítě! - Vyhnali mého syna!"

Její vědomí přikrylo pomatení; nikdy již nebyla úplně normální. Tato matka-mučednice a nešťastnice odumřela světu a svému okolí. Přesto však nepřestala věřit v návrat svého Alexe.

Daniela i doktor Dittrich byli nemirně pobouřeni a nasadili všechno, aby bezectného podvodníka vypátrali.

Daniela velice těžce nesla, že se někdo opovážuje smýkatí světem jejího rodinného jména - jména jejího otce a bratra, které jí bylo posvátné a vydáváti se za Alexe, - který byl jí i jejím dětem hrdinou postavou a kol něhož se ovíjela aureola mučednická.

Doktor Dittrich napsal o tom do všech novin obsáhlé články a vyzýval všechny lidi dobré vůle, aby mu pomohli vypátrati podvodníka a očistiti poctivé jméno Řehořovských.

I rozhlasem dal tuto zprávu vyslati. . . .

Daniela usedavě plakala, všechny vzpomínky na Alexe se v ní vzbouřily a sesterská láska slavila tu nové, trním korunované triumfy.

Vždyť byl pro Danielu obětován! . . .

Malá Maryška slyšela o tom mnoho povídání a že byla bystrá, mezi velkými vychovaná a inteligentní, učinila si vážný a živý obraz všeho, co si v mysli sestavila.

Dittrichovi si vzali nešťastnou a slepou paní do Prahy, aby ji tam opatrovali a léčili a tak se smutný pokojíček, do něhož Maryška neměla dříve přístupu, na dlouhou dobu vyprázdnil.

Obývali jej pouze mladí Kremroví, když přijížděli na dovolenou a po čase měl po tři dny tichého a bledeho nájemníka.

Paní tajemníková se uložila tak tiše a odevzdaně, jako se v podzimu ukládá příroda ku spaní. Ani se nerozloučila; usnula, jako když shasneme svíci. . . .

. . . Dlouho pak až k smrti bylo smutno v domečku, který byl ted' ještě tišší a zamýšlenější. Díky, že v něm byla Maryška, v níž kolotal život a nové naděje.

Radmila neměla již vlastních zájmů. Zaslíbila se Alexovi a stala se přísně pobožnou - snažila se setkatí po smrti s jeho duší. . . . A v té zbožnosti našla pro svou osobu všechno, co potřebovala.

Nikdy již nebyla uštěpačnou a jízlivou, nikdy nikoho nepomlouvala, ani neposuzovala. Zanechala známých a přítelkyň a věnovala se jen tatínkovi, který odešel do pense a Maryšce.

Maryška? Čím se jí stala Maryška?

Křehkou, rozkvétající kytičkou, kterou pěstila a zalévala a ta kytička se brzy začala líbezně rozvíjet.

Díky pubertě, kterou dosti těžce prodělávala a odstonala - převedla vlastně Maryška tetu Radmilu přes poušť nejhoršího soužení po krutém tom zklamání a po úmrtí paní Kremrové.

Maryška byla po jistou dobu velmi špatnoučká - sotva se motala, učení, jemuž se věnovala s velikou pílí, jí těžce zmáhalo, jisti jí nechutnalo a lékař projevil obavu, aby nedostala souchotiny.

To dělalo Radmilině duši velmi dobře. Nesměla totiž mysliti na sebe, - musela pečovat o slabé ptáče, k němuž přilnula veškerou láskou, již měla plné nitro a které tatínek nespoteřeboval.

Maryška byla jako pomrzlá růžička, - často musela několik dní pobýti na lůžku a trpěla všelikými obtížemi.

K tomu pak na uměleckém nebi moderního světa vyskytla se jasně zářící kometa, která zahýbala vším, co se hlásilo ke kultuře.

Byla to kinohvězda Hilda Winter-Köpfsteinová.

Přišla Bůh ví odkud - provázely ji báječné zprávy a šla od ní záře, jako od čarovné vlasatice.

Studenti a studentky vystřihovali si její fotografie a biografy žily pouze jejím odleskem.

I Maryšku nadchla. - Přinesla "Pestrý týden", v němž byla její veliká fotografie a pověsila si ji nad své lůžko!

"Winterová" povídala tetě, . . . "jmenuje se jako já."

A pak přišel ten úder, který Radmilu polekal bezmála tak mocně, jako ty všechny rány předešlé. A polekal i Danielu, která o tom napsala Radmile dlouhé psaní. Nebylo pochyby. Byla to matka Maryšky.

Co se ted' stane?

Zda se k své dcerušce přihlásí?

Zda žije dosud paní Köpfsteinová a zda jí poví, kde její dceruška mešká?

A zda bude chtít, aby ji Maryška následovala?

Hrůza se zmocnila Radmily a zatřásla jí jako vichřice vrbou u vody.

Dáti Maryšku? Vydati ji ženě, která se o ni od útlého dětství nestarala?

Nechat si ji vyrvat?

Ubohá Radmila jela ihned k doktorovi Dittrichovi a jako s právníkem se s ní radila, zdali by ji musela vydat.

Zda by musela?

To, ovšem, byla právní otázka, na kterou se nedalo tak lehce odpovédět.

Radmila byla všechna nešťastná a to tím nešťastnější, že děvče bylo zcela očarováno a když se dopídilo, že by slavná Hilda mohla být jeho matkou, pravilo bez rozmyslu:

"Ráda bych ji poznala. Kdo ví, možná, že by mně z té své slávy špetku přenechala. Třeba by mne vedla po cestě k slávě až na hory, jež nejsou přístupny obyčejným smrtelníkům."

Maryšce bylo šestnáct let a nevážila svá slova, zalekla se však účinku, který měla její řeč na tetu Radmilu.

Ubohá stará panna, která učila Maryšku svou modlou a účelem svého života, zůstala jako ohromena.

Propukla v pláč a plna hořké bolesti pravila, že už předem ví, jak to dopadne.

"I ty mi odejdeš a tak zůstane sama se svou velikou láskou, kterou jste všichni pohrdli!"

"Tetičko, Bože můj, vždyť mi toho nezazlívej!" zvolala Maryška všechna polekána a současně i popuzena.

Tak jí někdy připadalo, že tetu svou přílišnou péčí podvazuje jí křídla a láme je, že si činí právo jak na její fyzický život, tak na její duši.

Však to byly skutečně velké problémy, které se stavěly často mezi Radmilu a Maryšku. Teta byla prostá a svou samotou a opuštěností zaostala.

Setrvala na bodu, kterého dosáhla dříve, než se z veliké lásky a věrnosti odloučila světu a než zůstala sedět v Soběhrdech a obětovala se pouze rodičům a Maryšce.

Četla jen starší autory a nepostupovala s časem; byla jako na tisíce žen, které rodina a domácnost uvázala k domovu a zavřela okna jejich kulturní potřebě.

Maryška studovala a byt' byla doma držena také v těch pevnostech, přece šla s časem, - šla s módou a působilo na ni vše - i

vzdělání i společnost.

Milovala pokrok a měla křídla, jimiž tloukla kolem sebe a snažila se vylétnout. Četla, učila se a sportovala.

Přesto, že tetička se vadila, že to za jejích mladých časů nebývalo a dědeček se hrozil, že se jí stane nějaké neštěstí, dělala vše s sebou a byla to teta Daniela, která ji čas od času pozvala do Prahy, koupila jí lyže a brusle, ba dokonce i kolo a v poslední době jí dovolovala, aby se u nich naučila jezdit s autem.

Pan doktor Dittrich již si ani nevzpomněl, že je to děvče bývalého Dášina milence.

Vždyť Daniela byla vzornou ženou a matkou, provdala jeho dcerušku z prvního manželství a chystala se být co nejdříve babičkou.

Že jí kdysi bolelo srdce pro Konstatina nevěděla teď již Daniela sama, natož, aby na to doktor Dittrich nevražil!

Daniela měla Maryšku ráda a říkala jí často s veselým slibem: "I tebe vdám, děvuško, jenom jak budeš hotova s maturitou! Máme tolik známostí, že se pro tebe nějaký mladý muž nalezne. Co? že chceš z lásky? Nu ovšem, že z lásky, Maryško! Zamilujete se navzájem!"

Jednou napsala Radmila Danielce zoufalé psaní:

"Víš, co mi osud strojí? Představ si, Danielko, že se na mne žene nová a krutá rána - kterou bych, věř mi, Danielo - a nepiši to ze špatného rozmaru - nepřežila."

Všecko jsem již osudu dala, o nic jsem se nebíla, ničemu jsem se nebránila a přijímala jsem z rukou Božích pokorně a odevzdavně veškeré kříže.

Alexe jsem oplakala, Bohu jej poručila a čekám v tom ohledu jenom na smrt i matinku jsem již oželela. . . .

Ale kdyby mně Maryška chtěla odejít za pochybnou bludičkou slávy, za svou špatnou matkou, pak bych se rvala s osudem a než bych podlehl, raději bych zemřel. Ó, nedám to dítě, nedám je za žádnou cenu!"

Psaní bylo pokropeno slzami a napsáno v rozčilení tak, že je paní Daniela jedva přečetla.

Usmála se tomu, zavolala šoféra a dala se zavést do Soběhrd. Čím je v dnešní době elektřiny, páry a benzinu vzdálenost sto kilometrů?

Tak přisupala paní Daniela před Kremrův domeček a vyhoupla se, na svůj věk a korpulenci velmi mladistvě.

Co jí minula čtyřicátka, začala přibírat na váze a již byla dámou hodně silnou a masitou - přitom však jí na eleganci neubýlo.

Kráčela pružně a pravila vesele, stanuvši v maličké domácnosti:

"Tak si jedu pro Maryšku! Zítra dávají v Praze zvukový film, - v němž vystupuje slavná hvězda Hilda Kofsteinová, dopřejeme Maryšce, aby se také podívala."

A nedbajíc zoufalých protestů a zděšené tváře Radmily a rozpačitých posuňků pana Kremra, naložila Maryšku k volantmu, šoféra posadila vedle ní a odsupala tak náhle a vesele, jako se prve přihnala.

A Maryška druhého dne viděla tu slavnou ženu, která jí kdysi nosila pod svým srdcem a byla uchváćena její přirozenou hrou i jejím půvabem.

"Chtěla bys být také tak slavnou, jako je ona?" tázala se jí Daniela, když se z biografu vracely.

"Chtěla," odpověděla Maryška bez rozmyslu, "být tak slavnou je velmi krásné! Ctím všechny umělce a zasloužilé lidi - at' se proslavili v tom, či onom oboru a ty víš, tetinko, jak ctím i tvého pana doktora, který se zasloužil o vlast. Tak si vážím i této umělkyně a její pravdu, že je to má matka - pak mně nejde na mysl, proč se po mně neptá a po mně nepátrá."

"To je právě stínem slávy, Maryško," pravila paní Daniela vážně, "slavní lidé kvapí ke slunci a neohlíží se, že k němu jdou často přes mrtvoly. Ani jedna žena slavného muže není šťastná, protože je zanedbávána a čím více ho miluje, tím více po jeho boku trpí."

Slavný člověk žije pouze pro veřejnost, - jeho nejbližší jsou mu

nejvíce vzdálení. A čím je slavnější, tím více se jim odcizuje."

"Také tvůj pan doktor, tetinko? Také ty nejsi šťastná?"

"Můj muž - děvůško? Což nepozoruješ, jak to s jeho slávou dopadlo? Ach, v našem národě je sláva velmi prchavým zábleskem! Doktor Dittrich byl příliš poctivým pracovníkem, - jeho ruce byly a jsou příliš čisté a čelo skromné."

Spadla mu aureola slávy, strhali mu ji ti výbojnější a bezohlednější, odstrčili ho, kteří se drali vpřed. Stalo se mu jako více mužům, kteří o národ se zasloužili. Což nevíš, že svého čelného místa neudržel? Pracuje tiše v ústraní, opomenut a odsunut. - A tím se vrátil ke mně. K tomu jsou ženy, děvenko. Ne, aby požívaly slávu svých mužů, nýbrž aby zavazovaly jejich poraněná křídla a rozbolněné hlavy."

"A proč, tetičko, moje matka opustila otce? Odešla s jiným, . . . vid'?"

"Protože nemohl vystačiti jejímu kroku a požadavkům. Hnala ji touha po životě a slávě."

"A je teď šťastná, tetinko?"

"Četla jsem o ní nějaké kapitoly. Tot' se ví, že byly přehnané, - ale mnoho pravdy vysvitlo z nich také. Byla již třikrát rozvedena, jeden muž se pro ni zastřelil a druhý spadl při filmování do propasti. Děti nemá a její role nejlépe nasvědčují, jak žije."

Maryška byla tichá a neříkala již ničeho. - Teprve druhého dne tázala se v zamyšlení: "Tetičko, - proč je teta Radmila taková zvláštní. - Někdy mně tolik brzdí a chce mne mít takovou, jakou je sama, prostinkou a zaostalou."

"Neříkej to, dítě," napomenula ji Daniela. "Tetička Radmila je žena velice vzácná. Věř mně, že je. Takového charakteru nenajdeš dnes mezi ženami! Važ si jí tedy!"

A pak obšírně vypravovala Maryšce život Radmily.

Od začátku až do konce její nešťastné lásky a všecku její věrnost i její odříkání. . . .

Maryška se vrátila pak z Prahy úplně jiná a bývalo-li mezi ní a tetou nějaké nedorozumění, - teď

úplně pominulo.

O Hildě Kopfsteinové nepadlo již ani slova. Maryška pilně studovala a slavná létavice na uměleckém nebi po čase zapadla, a níž by se o své dítě zajímala.

A Maryška zůstala věrná Radmile, o čemž nejlépe svědčily své její visitky, jež si dala v Praze tisknouti. 'Máňa Winterová-Kremrová.'

Když je Radmila ukázala, přitulila se k ní a pravila oddaně: - "Co myslíš, teto, nebude dědeček uražen, že jsem si přivlastnila jeho jméno? O Winterových nevím ničeho, ale o vás všechno a jen samé krásné!"

Radmila tenkrát propukla v radostné slzy.

Škoda, že slunce nikdy dlouho nesvítlí.

Vždy čas od času přichází mlha a dešť a na některé duše - a to zvláště na velké - přichází deštivé dny, nebo bouřka častěji.

Prozřetelnost měla již Radmilu vyzkoušenu a věděla, že tato velká duše unese všechno. Že ji může i do propasti lidské bolesti svrhnutí a ona že se s novou silou vyškrábe zase nahoru.

Tentokrát to přišlo, když měla Maryška před maturitou a nejméně se nadály nějaké útrapy.

Velkým učením začala dívka znovu churavět a při písemných maturitách se nějak nachladila. - Dostala kašel, který nechtěl odejít, ba stupňoval se do té míry, že jednou vykašlala Maryška krev a začala si nařikati na bolesti.

Ustrašená Radmila řekla to hned dědečkovi a již spěchali oba pro lékaře, jsouce až do posledního nervu rozčilení!

A byla rozčilená i Maryška. - Věděla dobře, co znamená chrlí-li krev a lekla se smrti.

Ted', před maturitou, kdy měla takový kus práce za sebou, ted', kdy se jí tolik líbil svět, kdy bylo na něm hezky a veselo, kdy ráda tančila a měla plno ctitelů, - ted' měla by umřít?"

Přišel pan doktor Matějka, starý přítel Kremrův, Maryšku proklepal a u jednoho místa se tro-

chu pozastavil.

"Tady - tady to je," povídal a znovu klepal a poslouchal. "Kathárek, nebo zachvácený hrot. - Inu - inu - to učení a vrozená slabost! Já říkám, že studování není pro děvčata. - Bylo by dobře, kdyby slečna po maturitě trochu vysadila a někde si zajela. Nu ano, dnes se přece s těmito věcmi tak mnoho podniká. A dnešní lékaři, specialisté, mají veliký úspěch, to byste, slečno, ani nevěřila. Dnes plíce operují, stlačují a všechno možné dělají. O tom všem my lékaři věřejška nemáme ani potuchy. Dříve, za časů mých začátků, nu a ještě nedávno, - kdo dostal souchotiny, musel zemřít."

"A dnes již nemusí, pane doktore?" tázala se Maryška dychtivě a upírala velké oči na lékaře. Bylo v nich plno strachu a bezmála i nedůvěry.

"Dnes již mají proti souchotinám zbraň," odpověděl s úsměvem. "Víte přece, že máme krásná sanatoria a že lékaři specialisté konají pravé divy. Třeba sanatorium zde nedaleko v Mezihoří, - slyšeli jste o něm? Přijímají tam mnoho pacientů a pomáhají jim."

"A je to léčení drahé?" ptala se Radmila a očima plnými starosti a lásky stíhala Maryšku, její přepadlé líce a její horečné oči i vyhublé ručky. Což chce-li jí smrt vyrvat toto dítě!

"Léčení tuberkulosity není laciné," vysvětloval pan doktor. "Je právě kletbou té nemoci, že jest majetkem chudých, ale léčení se je možno jen bohatým. - Jsou však dnes již různé sociální spolky, které posílají pacienty i bezplatně do sanatorií. Maličko platí obec - ostatní stát. Vy však, slečno - pane tajemníku . . ."

"Ano - ano - o tom není pochyby, pane doktore. Kdyby to muselo být, obětovali bychom všechno i to poslední. A paní Daniela také by přispěla!"

"Dědečku, co myslíš!" polekala se Maryška. "Já nepojedu nikam! Ne - dědečku, teto - prosím vás - já do sanatoria nepojedu!"

Maryška hleděla zděšeně a div že se nerozplakala.

"Blázinku náš! Bude-li to nutno."

"Ne, ne - raději umru doma! - Bojím se, že by mne tam operovali a umučili!"

"Zatím ne," usmíval se doktor. "Až jak to bude dále. Musíte se nutiti do jídla a odpočinouti si."

Radmila pak dala v sázku vše. Pečovala o Maryščinu pohodlí, - nutila ji do jídla, opatrovala její spánek a dědeček, chudák starý, snášel lahůdky, pomeranče a banány.

Také teta Daniela posílala kefir, různé výživné hlouposti, kterým se říká jídlo a psala důtklivé dopisy. . . .

Maryška sama se nutila, - co platno však, visela-li jí maturita nad hlavou, jako Damoklův meč? A nervosní děvče podléhalo zbytečným obavám.

Díky Bohu, - konečně to bylo překonáno. Bylo po maturitě - Maryška ji složila s vyznamenáním a přišla domů se zářivou radostí. Konečně má po starosti a teď to půjde k lepšímu.

"Raduj se teto a dědečku, uděláme si dobrý den! Budeme veselí - velmi veselí! Pošli pro víno a ty, teto, načni ten krásný dort! Mám takový, takový hlad!"

Všichni pocítili radost! Takovou, jaká již dávno o malý a tichý domek nezavadila.

Radmila cítila tiché a strachem vykoupené štěstí a dědeček, že již byl dětinský, těšil se z úspěchu "malého miláčka".

Škoda, že po každé radosti přichází jisté ochabnutí a často i žalost. . . .

Maryška tančila na abiturient-ském věnečku až do rána, - byla veselá, šťastná a plná dobrých nadějí.

Ráno však vstala jako zchvácená a sedla si v kuchyni na židli.

"Tetičko - tak je mi nějak divně," - zanařikala si, zakašlala a v ústech objevila se jí krev.

"Tetičko - Ježíš Maria - krev!" zaúpěla. "Tetičko, teď po maturitě - ach já nechci umřít, bojím se hrozné smrti!"

Ještě o prázdninách odvezli ji do sanatoria. - Dědeček jel s ní

do Mezihoří a vrátil se se srdcem plným sklíčenosti a smutku.

V tichém domečku pak zavládlo bezživostí jako po pohřbu.

Radmila klekala dlouho na kolenu a vroucně se modlila, spínala ruce k Matce Boží a nabízela jí vše a pro sebe nechtěla ničeho.

Dědeček přecházel smutně po zahradě, pohlížel na své šlepy a ptal se, pro koho je vlastně vysázel. . . .

A natahoval zamyšleně své perpetuum mobile a ptal se pro koho se točí a komu tak důsledně čas odměřuje. . . .

(Konec knihy III.)

Díl IV.

"Předrahá tetičko!

Jsem tedy v dočasném novém domově! Předpokládám, že Ti dědeček po svém návratu podal zprávu, vím však také, že toho nepověděl přes míru.

Muži jsou snad taková - alespoň tetička Dáša říkává - že se od nich mnoho nedovíme.

Snad předpokládají, že nás to nezajímá, nebo jsou tak roztržití, že se domnívají, jako bychom tam s nimi byly a jako oni na své oči všechno viděly.

Znám dědečka a vím, že mnoho zbytečného povídání nenadělá, - proto jistě ani Tobě všechno od a až do zet - nevypravoval.

Pověděl-li Ti, - jak jsem byla bláhová když odjížděl, tedy Ti udělal jen zbytečně těžkou hlavu. Připadalo mi s počátku, že jsem tu ve hrozně studené cizině a že tu na mne již sahá smrt.

Však právě povídali, že tu před týdnem jedna pacientka dostala nějakou srdeční slabost a po zastříknutí kyslíku do plic, náhle zemřela.

Bála jsem se hrozně, že se mnou budou dělati také takové pokusy a proto jsem tolik plakala. Byla jsem přesvědčena, že zde musím umřít.

Dnes Ti však, drahá tetičko, píši v jiné náladě a proto mé psaní bude značně dlouhé. Alespoň si hodně počteš.

Ráda bych Ti popsala celé naše sanatorium i celé krásné Mezihoří - Dolní i Horní - jak se malebně na březích modravého potoka rozkládá a jak je vroubeno černí lesů a samo přímo tone v jezeře zahrad, zelenajících se trávnikem a stromovím.

Je tu nevyličitelně krásně, drahá tetičko, a samo sanatorium je jako nějaký pohádkový palác. - Portál drží žulové sloupoví a balkon je hustě obrostlý popínavými růžemi, které ještě i v této pokročilé době báječně kvetou.

Bělátné schody jdou vzhůru z portálu, je na nich rudý kokosový koberec a tlumí veškeren hluk, - který působí naše kročeje. K východu je rozsáhlá veranda, na níž po celé dny ve sladké nečinnosti ležíme a pokoje v obou patrech jsou nám příjemným nočním útlkem.

Na verandě je velmi krásně a těším se vždy na chvíli po jídle, kdy na visutých lůžkách trávíme několik hodin. Je tu krásná knihovna, tak že si můžeme vybrati četbu, jaká se nám líbí.

Všecko je tu krásně vypraveno, ať je to jídelna, nebo kuchyně; jídla je hojnost a tak znamenité, že chťej nechťej musíme jísti.

Už mi začíná chutnat a co mi v prvních dnech působilo hrůzu a odpor - totiž kozi mléko - teď mi začíná již chutnat a lahodit.

Dostáváme je třikrát denně - vždy pinou křišťálovou číši a ošetřovatelka stojí nad námi a čeká na prázdnou nádobu, abychom mléko opravdově vypily.

Pro nás se chovají ve stáji zdejšího sanatoria celé houfy bílých sánských koz, které pasáček denně vyhání a popásá.

Kolem sanatoria jest rozložena mladá sice, ale krásná a již velmi urostlá a pěstěná zahrada. Kvetou v ní růže a gladiolly a také celé záhony překrásných jirín, jichž krásu, v tom rozsahu jako je zde, jsi jistě, drahá tetičko, ještě neviděla.

Obdivuji se ráda jejich kráse, neboť hýří barvami a bohatstvím květů. U vchodu stojí cypřiše jako pidimužici a dále je růžový ostrů-

vek, na němž panuje pohádková vůně.

Nejkrásnější z růží, skvostná a nedostizitelná čajovka, jmenuje se Lada, podle zakladatelky a patronky našeho sanatoria.

Od té paní panují zde legendy jako o nějaké světici - jednou za čas prý sem také přijíždívá a to prý je vždy veliký svátek. Její veliká podoběnka visí v průčelí jídelny. Je pohledem velmi prostá a přece tváří a postojem královsky vznešená paní.

Velmi zajímavou osobností je také náš pan primář. Pán již starší, ale nesmírně dobrý a přívětivý. Hned když mne dědeček přivezl promluvil ke mně několik laskavých slov, jimiž mne povzbudil. Je velmi statný, prošedivělý a bydlí v prvním poschodí ve vedlejší budově, kde má několik příjemných pokojů.

Jeho paní se s pacientkami nestýká a také máme zakázáno pochovati jeho malé dětátko. Jistě z opatrnosti, abychom je nenakazily.

Některé pacientky proti tomu reptají a cítí se uraženými, - já však na to pohlížím jinak a všem dokazuji, že nemocný člověk nemá býti bezohledný a trpí-li sám chorobou, nesmí nakaziti i ostatní.

Vždyť pan primář je neobyčejně dobrý a obětavý a za to vše si nezasluhuje takové špatné odměny, jakou by bylo nakažení jeho dítěte. Nemocných je nás tu hodně, myslím asi šedesát žen a ke stu dětí.

Ty jsou veselé a roztomilé, - u mnohého bys neřekla, že je nemocno. Laškují a skotačí po celé dny a pláče-li některé, pak jen proto, že je vaděno u jídla. Mnohé nemají k jídlu chuti a je nutno přímo je nacpávat.

Milá tetičko, bylo mně opravdu velmi zle, když mne rentgenovali. Bylo to hned v prvních dnech a bála sem se toho nesmírně. Jednak měla jsem strach, že mně řeknou, jak vážný je můj stav - člověk je někdy velmi pošetilý a bojí se pravdy a úpěnlivě před ní zavírá oči - jednak ostýchala jsem se před mladým lékařem, který je

tu panu primáři k ruce a rentgenem se obírá.

Bylo pro mne hrozným pomyslením, že se musím podrobiti z poloviny neoděná tomu prosvícení. . . .

Mladý lékař je hezký, mladý muž a má spousty a spousty černých kadeří a za velkými, černě ovroubenými brýlemi, má dětsky modré, dobré oči.

Všecky pacientky ho zbožňují. - Pro každou má vlídné slovo a úsměv. Jeho výslovnost je sice trochu cizí, někdo říká, že byl dlouho ve Francii, jiné pacientky říkají, že je Němec, ale slečna Olga, která tu sedá v kanceláři a všechny nás obveseluje, povídala, že je rodilý Američan.

Ten tedy nás rentgenoval a těšil mne tak pěkně a přívětivě a všechno mně rozmluvil takovými moudrými slovy, že jsem se tomu odevzdaně podrobila.

Však se při tom choval s takovou šetrností, že mně to ani tak zlým nepřípadlo. Vysvětloval mně, abych v tu chvíli na něj hleděla jako na lékaře, který vidí jen mé plíce; on, že mne v té chvíli považuje za předmět svých studií a ne za mladou dámu. Prý mu velmi na tom záleží, aby mne řádně vyšetřil a dokonale vyléčil.

A tolik mne předem těšil. Vypravoval, že zanikly již doby, kdy tuberkulóza byla nevyléčitelná a znamenala v každém případě smrt. Když mne prosvítil, neřekl mně ničeho, jenom mně vlídně poděkoval a s právě takovou laskavostí předvolal další pacientku. . . .

Bylo mně však nápadným, že mne hned přidělil do sálu vedle dětského oddělení, kde jsou nejléhčí pacientky. Dostala jsem nejléhčí stravu a nejméně ležení; dovolil mně vycházet kdy se mi zlíbí a stýkati se s dětmi.

Potom ke mně druhého dne přišel a pravil mně s veselým úsměvem, že si mohu gratulovat, na mých plicích že neshledal úplně ničeho - o tuberkulóze že nemůže býti u mne řeči - pouze malý kašhar a vrozená slabost - když však ište mne sem poslali, abych tu

vytrvala, že ty tři měsíce budou mít na mne blahodárný vliv a že se postará, abych měla své vlastní nádobí a pokojíček, abych se nemusela obávat, že zde dostanu to, čeho nemám.

Dokončil to s takovým teplým úsměvem, jako by se to netýkalo cizího děvčete, nýbrž jeho samého a dodal, že je to i pro něj velkou radostí, dostane-li do rukou zdravou bytost. Že je té lidské bolesti, zklamání a úzkosti často až přesyten.

Byla jsem radostí všechna popletena. Děkovala jsem mu a povídala jsem, že je mi beztak líto, musili se po celé dny obírat jenom nemocnými. Že však jeho povolání je velmi krásné a vznešené a že si ho musí každý hluboce vážit. On odpověděl, že na medicínu a hlavně na tento obor má a musí jíti každý s láskou, neboť jinak je to bědná práce a úmorné plahočení.

Otázala jsem se, zdali na to opravdu s láskou šel a miluje-li své povolání. Přisvědčil a povídal, že velmi trpí, nepovedou-li se někdy vědecké pokusy a raduje se až do zbláznění, vidí-li znamenité úspěchy.

Ukázal mi jednu pacientku, která měla již plíce značně vyhlodané, stlačováním se mu však podařilo kaverny úplně zacelit. A jinou zase, - která přes veškeré snahy a pečlivé léčení a přes dlouhý pobyt v našem sanatoriu a vůli uzdravit se, má dny sečteny a její osud je zpečetěn. A je to matka tří maličkých dětí. Pravil, že nemůže na ni popatřiti bez bolesti, připadá prý si jako provinilý a celá věda jeho i ostatních jako pouhá bublina.

Jsem nesmírně potěšena, tetičko a důvěřuji, že tímto psaním potěším jak Tebe, tak dědečka. Cítím se již teď úplně zdravá a šťastná. Opravdu, tetičko drahá, jsem nesmírně šťastná, - že mohu žíti a vrátiti se odtud k životu. Teprve od té doby, co jsem stonala a co jsem si uvědomila, že bych mohla zemřít, připadá mi život dokonale krásný a skvělý.

Když se zadívám kolem sebe a

vidím zelená luka, rozkládající se od Mezihoří do daleka, nebo modrozelený potok, který od sanatoria běží dolů na Šantrochův mlýn pod Havlíkovské vršky, pak se mi zdá, že svět je pohádkou.

Na nejvyšším kopci nad námi trůní vesnička, jmenuje se Babi-douška, tam se chystám jednou na procházku. Slečna Olga mi slíbila, že se podíváme spolu i do Žalín, kde prý sídlí vtělená poesie a bude prý mně vypravovat o pa-

ni Ladě.

Předrahá tetičko, vidíš tedy, že Tvé Maryšce se špatně nedaří. - Naopak líbí se mi tu nesmírně a zdá se mi, že pobyt v Mezihoří připočtu k nejkrásnějším dnům svého života!

Zlíbej ode mne zlatého dědečka a přijmi vroucí políbení od Tvé malé Maryšky."

V Mezihoří,
10. září r. 1932.

(Pokračování.)

Mája Nováková:

Pohozený Závoj.

Unaven jízdou a ještě více netr-pělivostí, vystupoval Stanislav s bratrem na vídeňském nádraží. - Viktor zavolal autodrožku a za ne-dlouho stáli oba bratři před Hellerovým bytem v Donaugasse.

Přišel jim otevřít vojenský slu-ha a vídeňským dialektem hlásil, že Herr Oberleutnant sice není do-ma, ale že musí přijít co nevidět.

A opravdu, sotva že hosty uve-di dále, zazvonily na dlaždicích chodby ostruhy a šavle a v násle-dujícím okamžiku stanul na prahu pokoje nadporučík Heller.

Oba Romanové vstali a jejich oči v dychtivém zájmu se upřely na muže, který hrál v Marcelině minulosti tak významnou úlohu.

Heller stál v rámu dveří v plném slunečním světle, které se oslnivě zhlíželo v každé lesklé součástce jeho uniformy. Se svým bezvad-ným držetím těla a sebevědomým úsměvem sečetlého člověka v kla-sicky pravidelném obličejí, vyhlí-žel jako bůh mládí a krásy.

"Bin Oberleutnant Baron Heller. Herren wunschen mich zu spre-chen?" promluvil měkkým, lahod-ným hlasem, který buďto dlouho-letý cvik nebo sama příroda při-způsobila k jeho hezkému zevněj-šku, k ještě snadnějšímu podma-ňování ženských srdcí.

"Ano, pane barone," ujal se Viktor slova rovněž německy, . . . "dříve však dovolu, abychom se vám představili. Jsem inženýr Ro-man, - zde můj bratr doktor Ro-man."

"Doktor Roman . . . ?" opakoval nadporučík, vybízej je k usednu-tí. "To jméno mi není cize. Zdá se mi, jakobych je byl již někdy sly-šel. Myslím se bezpochyby."

"Nikoliv, pane nadporučíku," - ozval se Stanislav. - "Jsem onen Roman, za něhož jste se přimlou-val u svého strýce hraběte Zá-branského."

"Vy jste snoubenec, teď již muž slečny Janovské," - chtěl zvolat Heller, ale včas si vzpomněl na slib daný Marcele a řekl pouze: "Nepočítal jsem, že mě strýc pro-zradí; byl bych mu jinak přikázal mlčení."

"Velmi rád bych znal příčinu vaší skromnosti, pane nadporučí-ku a právě tak vašeho zájmu o mne. Pokud se pamatuji, setkává-me se dnes v životě poprvé."

"Tak jest, pane doktore," při-svědčil baron uhlazeně, ale jeho obočí se přiblížila více k sobě. - "Bohužel, různé okolnosti mi však zabraňují, abych zodpověděl dvě první otázky."

"Právě tyto okolnosti bych si

přál zvědět."

"Lituji, ale držení daného slova je mi přednější než vaše přání."

"Barone Hellere," zvolal ostře Stáňa, "to je důkazem, že oné o-sobě, které jste svoje slovo dal, - velice na tom záleželo, aby vše zůstalo utajeno. To je podezřelé a tím podezřelejší, že touto žadatel-kou byla žena!"

Hellerovo prudké hnutí a blesk v jeho očích poučily Viktora, že je potřeba, aby zasáhl.

"Pane nadporučíku," obrátil se k baronovi, "přišli jsme k vám za účelem zjištění jisté věci. Je sice poněkud delikátní, ale učiníme nejlépe, budeme-li spolu mluvit otevřeně jako muži. - Věc se má takto: Můj bratr nenastoupil místo lékaře v Zábranech a rovněž ne-uskutečnil zamýšlený sňatek se slečnou Janovskou. - V poslední chvíli se totiž dozvěděl, že jeho nevěsta znala se s vámi v hor-ském hotelu "Hammermulle", a byl též zpraven o její schůzce s vámi v Praze na Slovanském o-strově. To všechno bylo mu řeče-no hrubým a mstivým člověkem. Domyslíte se zajisté, že to bylo podáno takovým způsobem, který označoval slečnu Janovskou jako vaši milenkou. Prosím vás proto, pane nadporučíku, abyste, nejste-li vázán slovem, objasnil věc jak opravdu byla. Vráťte tím čest a štěstí ubohému divčímu srdci, kte-ré draze zaplatilo svoje tehdejší dobrodružství s vámi. Můžete nám vyhovět, pane barone?"

Heller, který s napiatou pozor-ností očekával každé další Vikto-rovo slovo, vydechl z hluboka a naklonil se poněkud směrem k ně-mu. . . .

"Myslím, že mohu, pane inžený-re a věřte, jsem tomu sám rád. Dal jsem sice slečně Marcele své slo-vo, ale výslovně na to, že se k ní nebudu hlásit. Nepomýšlel jsem nikdy takto je obejít, ale tento-kráte si řeknu s Jesuity: "Účel svě-tí prostředky!" . . .

Svoji dovolenou trávil jsem v "Hammermulle" proto, že jsem se nepohodl se strýcem a moje skro-mné finanční poměry nedovolova-ly dopřát si lázně nebo jiný lu-

xusní letní pobyt. - První tři dny nudil jsem se tam kapitálně a jen naděje, že se mi přece podaří příjemnit si pobyt tam, držela mě, abych neodjel. - Tato naděje byla slečna Marcela. - Zalíbila se mi hned první den a ačkoliv jsem poznal, že moje pohledy nezůstávají na ni bez účinku, přece jsem nedoufal, že ji získám. Nuda a touha po ní mě však šířaly a proto jsem se odhodlal vsadit všechno na jednu kartu. Hned jak jsem ji poprvé potkal samotnu, představil jsem se jí. Chvilí jsme se zkoumali očima jako středověcí rytíři, kteří se snaží proniknout hledí svého protivníka. Pak jsem začal já.

"Milostivá slečno, dovolte, abych mluvil bez úvodu a otevřeně. Od svého příchodu sem myslím jen na vás a přišel jsem k tomu náhledu, že my dva nemůžeme takto podle sebe žít. Jsme jako Decobruv Ruzzini a Diana. . . Bud'to brousíme své meče nebo připravujeme svoje polibky. V to nedoufám a tomu prvému se chci vyhnout. Proto odjedu. Vy mě necháte?"

Slečna Marcela pokrčila rameny. "Nemohu vás přece zdržovat, pane barone."

"Můžete," řekl jsem, "váš jediný úsměv mi postačí, abych zůstal. Zítřka při snídani ho budu očekávat."

"A když ho neobdržíte?"

"Odjedu, slibuji vám to. Ale zdám vás, abyste si uvědomila, že zároveň s ním nadobro lámete naše zbraně."

Následující jítro jsem tento úsměv obdržel. Věřte mi, že bych byl z radosti zlíbal i její sousedku, takovou namalovanou slečnu Suzu, která na mne, mimochodem řečeno, dorážela až Bůh bránil. - Tušil jsem, že ona má velkou, arciže neúmyslnou zásluhu na Marcelině rozhodnutí. V den svého příjezdu vyslechl jsem totiž jejich rozhovor, při níž slečna Suze horlivě propagovala, naprostou rovnoprávnost ženy s mužem."

Heller se odmlčel. Nabídl svým hostům cigarety a sám si jednu zapálil, zahleděl se do jejího vonného kouře.

"Dovolíte zajisté, abych pomínul vypisování našich schůzek, které byly tak rozkošné a při tom tak nevinné, že přemýšlím-li o nich, nepoznávám sama sebe. Zní to jako pohádka, že já, voják a světák velkého slohu, který zná ženy dokonale, sedával jsem s mladou, rozkošnou dívkou v kvetoucí přírodě sám a líbal její ruce a rty s takovou zbožnou úctou. Pak jsme se viděli až více jako po roce v Praze. Účel a výsledek našeho setkání na Slovanském ostrově je vám znám. - Nuže, zde vám dávám svoje čestné slovo muže, ježto šlechtické u vás neplatí - že mezi mnou a slečnou Janovskou nebylo ničeho, čím by utrpěla její čest, že moje schůzka s ní v Praze udála se na frekventovaném místě za bílého dne a byla též první a poslední."

Heller slavnostně skončil natáhl ruku, již se chopil nejprve Viktor a po něm Stanislav, který během nadporučíkova vyprávění chvěl se rozčilením.

"Děkuji vám, pane nadporučíku . . .", vyrazil ze sebe, "a lituji, že toto jsem od vás neslyšel před pěti měsíci."

"Pospěšte si tedy se smířením," usmál se Heller, "není vyloučeno, že se rozjedu do Čech a vyhledám slečnu Marcelu sám . . ."

"Och, vy byste chtěl?"

"Ano, jenže pro sebe. - Při našem posledním setkání učinila na mě tak mocný dojem, že jsem celý nesvůj. Toho je důkazem, že jsem od té doby neměl ani jednu milostnou avanturu."

"Považte, váš rod a národnost", připomínal překotně Stanislav.

Baron hodil letmý pohled k Viktorovi, který se začal nepatrně usmívat, a mávl rukou.

"Čert vezmi oboje. - Co je mi platno šlechtictví bez panství? A co se týče lásky, jsem kosmopolitou."

Když se pak loučili, tu Viktor, tiskna Hellerovi ruku, prohodil tiše:

"Myslím, že ta poslední hrozba bude víc účinkovat než celé vyprávění."

"Kdyby měla slečna kauci, ne-

rozmýšlel bych se tuze uskutečnit ji," usmál se baron roztomile.

"Viktore," - zastavil Stanislav bratra, když sešli se schodů. "Ten Heller mluví jen tak do větru, - vid' - Vždyť Marcela nemá na kauci."

Viktor zpod víček vyslal na něho zvláštní pohled a řekl lakoničky: "Půjčím jí."

Stanislav sebou trhl, ale neřekl již ani slova. Vylovil z kapsy jízdní řád a zalistoval v něm. "Za hodinu odjíždí rychlík, použijeme ho. Musím být zítřka ráno v nemocnici."

"Jak chceš," - svoloval Viktor klidně.

Celou cestu ve vlaku nevyměnili spolu téměř ani slova. Stáňa hleděl z okna na ubíhající krajinu a Viktor četl knihu, v níž však neobracel listů. Když supěl vlak pod skleněnou střechu nádraží, položil náhle Stanislav ruku na bratrovo ramě.

"Viktore - umožníš mi, abych mohl mluvit s Marcelou?"

"Dříve mi musíš říci, co jí chceš. Nevěřím ti již."

"Mé čestné slovo, chci se smířit."

"Tak dobrá. - Přijď zítřka k večeru ke mně."

XXVII.

Marcela sklapla anglickou učebnici a odložila ji na stůl.

"Bylo by to zbytečné učit se. - Ten Viktor se mi do všeho plete. Kde pak už zase je? Před týdnem byl na celý den pryč, teď již jsem ho neviděla zas dva dny. - Zase služební záležitost, jak on říká. - Hm - vrchní inženýr a - takhle jezdit - to se mi zdá, že nejde dohromady. - Bude to mít nejspíše nějaké srdeční pozadí a také jak se jen vrátí, uhodím na něho s celou energií a právem samozvané sestry."

Vedouc tento monolog překládala na stole knihy a jeden svazek jí připomínal Viktorovo churčení. - Lehká chřipka trvala pouze ještě asi dva dny a do týdne byl Viktor opět v kanceláři. Navštívila ho ještě asi dvakrát. Jeho stará posluhovačka roznese

však to ostatnímu úřednictvu a když se oni dva poprvé opět objevili pospolu, byli odevšad vítáni významnými úsměvy. - Marcela ještě nyní se při té vzpomínce zarděla hněvem. Ubozí, šosáčtí lidé! Měla snad k vůli úsudku těchto hlupáků opustit jediného člověka, který s ní cítil v době, kdy mu mohla oplátit jeho účast? To by byl nevědek. Co je jí do všech lidí? Jsou jí hostejní a ona jim. - Paní Romanová a Stáňa ji dokonce nenávidí. Jediný Viktor . . .

"Dobrý den - o čem tak přemýšlíte, Marcelo?" ozvalo se hlasitě vedle ní.

Marcela se vymrštila.

"Bože můj, Viktore, jak jste mne polekal. Vždyt' jste musil projít dveřmi jako duch. Pojd'te si pro kázání. Kde pak jste se už zase toulal?"

"Až do Vídně mě zanesla touha po cestování. Ale, Marcelo, mluvme vážně. - Na chodbě čeká Stáňa; rád by s vámi mluvil. Mohu ho zavolat?"

"Stáňa je tady . . .?" zašeptala Marcela. "Žertujete, Viktore."

"Řekl jsem přece, že mluvím docela vážně."

"Tak mi alespoň povězte, - co chce, - proč přišel?"

"To vám poví on sám. - Pronešla jste přece nedávno přání, že byste ho chtěla vidět. - Nuže, teď stojíte před jeho splněním."

"Už chápu. Přemluvil jste ho!" zvolala prudce.

"Ne. Přichází o své vůli. Byl se mnou ve Vídni u barona Hellera."

Marceliny oči se rozšířily a z jejích rtů uniklo táhlé a zvláštní: "Ach . . . tak . . ." Náhle přiskočila k Viktorovi a ve zřetelných jí planula světla, - když žádala vzrušeně:

"Zavolejte ho sem, prosím."

"Těšíte se na něho?" otázal se inženýr s nádechem útrpnosti a hleděl při tom přes její hlavu.

"Těším se," přitakala Marcela a záhadný úsměv přelétl její tváří.

Viktor se otočil ke dveřím.

"Pošlu ho sem. S Bohem!"

"Proč se loučíte? Vy tu přece zůstanete. Byl jste svědkem mého utrpení, chci proto, abyste se stal

svědkem i mé . . ."

" . . . radosti", doplnil ironicky. "Je sice poněkud trapné přihlížet scéně smíření, ale chci se zapřít a prokázat vám tuto poslední službu. Dovolte tedy . . ." Pootevřel dveře a zavolal tlumeně bratrovo jméno.

Stáňa se v mžiku objevil mezi dveřmi, které Viktor za ním zavřel a opřev se o jejich veřeň, upřel oči na Marcelu.

Stála, jednou rukou se opírajíc o desku stolu. Její obličej maličko pobledl, ale zdál se být klidný, - téměř nehybný, a oči bez rozpaků hleděly na rozčileného Stáňu. - Byla teď štihlejší než dříve, avšak i to jí činilo stejně hezkou a žádoucí.

Stanislavovi se zdálo, že ani v úboru nevěsty nebyla tak hezká. Och, jak ji zlobá, až mu vlétne do náručí! Rozohněn touto představou, zatoužil, aby se co nejdříve stala skutkem.

"Marcelo", začal bez úvodu, - "mluvil jsem s baronem Hellerem a on mne čestným slovem ujistil, že vaše známost byla povrchní. - Lituji, že jsem uvěřil Kleinovi a prosím, abys mi odpustila moje přenáhlení. - Mám tě rád stále a kdybych se byl všechno dozvěděl dříve, byl bych přišel již dávno. Nehneváš se už na mě, vid', holčičko moje . . ."

Vztáhl k ní ruce, avšak Marcela se jich dychtivě nechytla, jak očekával. Ani sebou nepohnula, - ba ani se na něho nedívala, nýbrž kamsi přes jeho rameno.

Obrátil se a zpozorovav teprve nyní Viktora, zrudl.

"Nevidíš, že tvoje přítomnost je krajně nevhodná? Hled', ať jsi co nejdříve pryč, zvědavče!"

"Ne, Viktor tu zůstan!" ozvala se Marcela tonem, jakého dosud nikdy vůči Stáňovi nepoužila. . . "On ví o všem a já si přeji, aby slyšel i toto." Vzpřímila se a upřela své hnědé oči zpříma do zraků mladého lékaře.

"Proč jste sem vlastně přišel?"

"Nu - abych si tě odvedl," zakoktal zmaten jejím klidem a cizím oslovením. "Miluji tě - proč se tak divně usmíváš?" odbočil

náhle dotčen.

"Musím se smát," řekla skoro vesele Marcela, - "protože je až směšné, s jakou tvrdostí se snažíte namluvit něco, co vlastně neexistuje. - Nikdy jste mne nemiloval. Vaše láska náležela oné utkvělé představě, kterou jste si o mně utvořil a s ní se též rozpadla v nic. Milujeme-li člověka, milujeme ho takového, jaký je a nikoliv jaký byl . . .! Všecka vaše slova, jimiž jste mne ujišťoval o své lásce, byly pouhými frásemi, jinak byste nebyl tak slepě uvěřil a mě zavřhl. - Uvěřil jste Kleinovi, uvěřil jste Helerovi, jen mně ne ani slova. Pamatujete se, jak jsem před vámi klečela a líbala vaši ruku v naději, že mne pohladí a ona mě udeřila. - Chápu, že ono odhalení přišlo náhle, že vás rozrušilo, ale považte kolik takových okamžiků zažijí ženy. - Ale ty, - když milují, odpustí, jestliže se to týkalo minulosti, kdy ještě ony nevskočily do jeho života. - Toho vy jste nedokázal. Ani se přemoci a odpustiti pouhými slovy, natož celým srdcem. Váš hněv vám byl přednější než moje bolest - a láska prý nemyslí na sebe . . ."

"Vy jste mne také neměla ráda," vybuchl Stanislav. - "jinak byste nemohla takto mluvit!"

"Měla jsem vás ráda, Stanislave. Ale váš úder moji lásku omráčil a vy jste ji nešel křísit. Mám vám povídat o těch dlouhých dnech, kdy jsem v marné touze čekala, že přece přijдете . . .? Ne, neboť nechci útočit na váš soucit. Zvolna, bez pomoci, kterou jí mohlo poskytnout několik vašich laskavých slov, umírala moje láska k vám. - Tenkrát jsem toužila po tom, abyste se vrátil, - ale nyní jsem ráda, že se to nestalo. Cítím, že by se mezi námi nikdy nerozplynul onen hrozný stín pohozeného závoje. - Bylo by k tomu zapotřebí nadlidské síly odpuštění a to já nemohu poskytnout muži, který pozbyl moji úctu tím, že neměl ke mně důvěry a těžce ve mně urazil ženu!"

Marcela skončila s planoucími tvářemi a lesknoucíma se očima. Stanislav hleděl na ni ztrnule a

stále nemohl věřit, že myslí doopravdy, co povídá. Ona, která ho tak oddaně líbávala a četla mu přání na očích. . .

"Ty mě tedy opravdu odmítáš?" vyhrkl nedůvěřivě.

Usnála se zpola útrpně, zpola unaveně.

"Po tom, co jste slyšel, nemůžete o tom pochybovat."

Stanislav zesinal. "Rozmysli si to dobře! Podruhé už žebrat nepřijdu!"

Marcela přistoupila k němu blíže a podávala mu ruku. "S Bohem, Stanislave, buďte šťasten. Chci, - abychom se rozešli jako přátelé."

Stanislav se uraženě vzpřimil. "Nepřijímám drobty. - Nahlížím teď také, že jste měla pravdu; - nehodíme se k sobě," řekl chladně a lehce se ukloniv, vyšel z pokoje.

Marcela zůstala hledět do prázdná a její ruka pomalu klesala k boku. - Kdosi ji zachytil do obou svých a pevně stiskl.

"Toho jsem neočekával a skoro bych tomu ani nevěřil, kdybych to nebyl slyšel," zašeptal Viktorův hlas.

Marcela k němu vzhledla s mdlým úsměvem.

"To je výsledek mého přemýšlení o Stáňovi a příčina, proč jsem si přála s ním mluvit. Usnadnil mi tu chvíli více, než jsem se nadála."

Viktor se na ni dlouze zahleděl, pak pohladil její ruku a tiše opustil pokoj. - Cítil, že bude pro Marcelu lépe, když o samotě rozmetá poslední lupénky uvadlého květu svojí první lásky, aby se mohl na jeho místě rozvíti květ druhý.

Smavé pachole jaro rozhodilo rolníčky svého smíchu do sadů a lesů, které mu vrátily ozvěnou radostný zpěv ptactva a zelené ratolesti jeho vítězství nad zimou.

Praha omládlá a kypící životem chvěla se pod teplými paprsky slunce jako milující dívka pod polibky svého milence.

Na tuto novou rozkvétající krásu víci dívala se Marcela s pavlánu letohrádku královny Anny. Dnes poprvé sem zavedla Viktora, aby

dokázala sama sobě, že k minulosti nemá již žádných rozrušujících vztahů. - Klidně, jen s jakýmsi tajným pocitem, který však nebolel, vzpomínala na svoje první setkání zde se Stáňou.

Viktor mlčky jako ona hleděl dolů na kamennou Libušinu pohádku. Pak svezl se jeho pohled na Marcelu a s ní dolů do sadů. V tom sebou maličko pohnul a dotkl se Marceliny ruky. "Podívejte se dolů."

Učinila tak a v zápětí se k němu překvapeně otočila. "To je přece Stáňa a Heluška Svobodová . . ."

"Ano. Díky Bohu."

"To říkáte vy, Viktore! Zajímá vás se přece kdysi o Helenku sám."

"A víte proč? Abych měl koho vozit v loďce. Na více jsem s ní nepomyslel nikdy. Až já si budu volit družku života, musí to být ucelená bytost, která ví, že život není jen radost a smích. Teprve si vychovávai a učit tomu takové mladičké, rozmazlené děvčátko, - neměl bych trpělivosti. Chci ženu, která by měla pochopení pro mé zájmy a nikoliv děcko, jehož zájmům bych se musil teprve přizpůsobit já sám."

"Myslíte, že takovou najdete?" tážala se Marcela.

Usmál se měkce.

"Jsem o tom dokonce přesvědčen."

"To znamená, - že již o takové víte . . . ?"

"Tak jest. A proč se ode mně odvracíte, Marcela?"

Marcela vskutku odvrátila hlavu a upjatě hledíc do dálky, teprve za chvíli řekla tiše.

"Domnívala jsem se, že vy se nebudete ženit, Viktore."

"Jste zlá, že moje necelé třicet čtyři roky jste již odsoudila k staromládenectví," zasmál se inženýr, avšak v jeho smíchu nebylo veselosti. - "Chci se oženit ještě před svým odjezdem do Anglie a ten bude za měsíc."

Před Marcelinými očima jako by se panorama Prahy náhle zahalovalo závojem.

"Zbudu tu zase sama. - Sotva

jsem si zvykla, jak je pěkné mít bratra, už ho zase ztratím."

"Pojeďte také . . ." navrhl Viktor.

Marcela se k němu zprudka otočila, zapomenuvši, že má plné oči slzí.

"Ne, - nechtějte toho ode mně. I sestry jsou žárlivé."

Viktor se k ní naklonil a vzal ji za obě ruce.

"Marcelo, dět'átko nechápavé", řekl tiše a neobyčejně něžně, . . . "vždyť já vás sebou také nechci jako sestru."

Marcela prudce vzhledla a v tom okamžiku, když se její vlhké oči střetly s Viktorovým, v jejichž zorníčkách zářilo cosi jí dosud neznámého, projel jí nitrem blesk náhlého poznání. - Téměř křečovitě stiskla jeho prsty.

"Vik - to - re . . . !"

Povznesl její ruku ke svým rtům - na nichž se chvěl úsměv, který činil přísný a vážný Viktorův obličej podivuhodně milý a hezký.

"Marcelo, miláčku - nyní již rozumíte, - milujete mě?"

Marcela přikývla a s úsměvem plným šťastné důvěry se oddaně přitulila k srdci, které jediné v jejím hoři bilo jí přátelsky vstříc.

(Konec)

Bible v tisíci jazyků. Nedávno vyšlo evangelium sv. Jana v Britské a cizozemské biblické společnosti v řeči Sakata. Je to tisíci řeč, v níž je Písmo svaté vydáno. Sakatové jsou kmen o počtu 70 tisíc lidí, kteří žijí v belgickém Kongu poblíž řeky Kasla. V bibliotéce téže společnosti jsou uložena všechna vydání. V 72 různých řečích vydala bible ona společnost. Možná tedy říci, že Písmo sv. je nejrozšířenější tisk na světě.

Dunaj oplýval ve středověku rybami tou měrou, že směl kdokoliv chytat ryby a brodit se při rybolovu v řece až po boky. V Dunaji bylo mnoho vyz, jeseterů, lososů, sumců, kaprů a jiných ryb a mnohé z nich byly hodně velké a těžké. Jeseteři vyloveni až sedm centů těžší, kdežto dnes jsou nanejvýš stokilová.

Vdavky Nanynky Kulichovy

A CO SE KOLEM NICH SBĚHLO.

Ze života drobných Pražanů.

Napsal Ignát Herrmann.

4. Podvečerní návštěva.

Do širokého, nízkého klenutého průjezdu známého nám již domu vstoupila naditá ženská postava. Bylo hodně sychravo, sníl nedávno napadlý honem tál, jako by cítil, že se do panující nezdařené zimy nehodí, od nohou po čertech studilo. Naditá panička ve průjezdě zadusala nohama, aby seřásla s obuvi sněhovou tu omáčku. Pod klenbou hlubokého průjezdu zadunělo to, jako by spustil stoupy. Však panička měla nohy jako stoupy a na nohou dokonale "liberecké", podražené bytelnou hřbetovicí. Málem že se špalíčková dlažba průjezdu neprohýbala.

Hlavu paninu kryl důkladný, prošivaný "kapižon" atlasový, na jehož podšívku byly vynaloženy alespoň čtyři tabule vaty. Vypadal ze zadu jak potápěčská kukla; ale i z předu podobalo se, jako by panička nosila skafandr, - neboť její zraky byly obrněny velkými, okrouhlými okuláry v silných rohových obroučkách. A tak trouchu i sově se podobala.

Podívala se napravo, podívala se nalevo průjezdu. Nalevo byly široké schody dubové, hodně vyšlapané; napravo dvoje neb troje dveře, železným plechem pobité. - Co hledala, nebylo za těmito dveřmi. A panička tedy vyplula v průjezdu do temného dvora. - A jako by měla v ruce neomylný kompas, spolehlivým pudem vedená a po čichu zamířila právě do kouta, odkud blikalo okno mdle osvětlené. Ba ano, tam byla nade dveřmi tabulka s nápisem "Domovník", a tu panička hledala.

Ostatně při podobném hledání málokdo se zmýlí. Díra v domě nejhorší, beze světla, beze vzduchu, ta je vždycky ještě dosti dobrá pro domovníka. Pronajmouti

ji nájemníku - proti tomu by se zdravotní komise po čertech ohradila. Ale na byty domovníků není žádné hygieny. Ty jsou buď mimo všechna opatření zdravotní nebo nad nimi. Možná, že po nějaké staré zkušenosti. Že si ani žádná epimédie do nich netroufá.

Panička postála, vytáhla z liščího rukávniku šátek, otřela pečlivě nos. Připomínáme, že bylo počasí na měkko. Tálo i v nosech. A potom panička zaklepala.

Zevnitř ozvalo se chraptivé "Dá-le!" A to pronesla paní Kulichová, zdvihnuvši zvědavě hlavu, co zas a kdo to zas. Klikla bytu domovníkova cvakne za den třeba padesátkrát, ale každé její cvaknutí může přinést cosi neočekávaného. . . .

Host stiskl kliku, ale dveře ztěžka povolovaly. Bylyť obloženy hadrem, aby pod nimi do kuchyňky nefičelo, a hadr povoloval tlaku asi tak ochotně a hladce jako struhadlo. A pod hadrem i pode dveřmi skřípěl písek, jako by kdosi utahoval brzdu. Naditá panička však asi byla z vlastní domácnosti uvyklá takovým opatřením, i zabořila se do dveří - a stála v kuchyni. Teď teprv, za světla petrolejky na pecince, bylo vidět, kterak je na ní sukní a jiných nezbadatelných částí oděvu, že by jimi naplnil velmi prostranný šifónér.

"Že jsem tak smělá a že vytrhuju," pronesla vpadnuvší návštěva, aniž se představila. "Ale povídali mi, že je tu v domě na prodej mandl. Tak bych se na něj ráda podívala, kdyby byl k čemu."

"Kdo pak to povídal?" řekla paní Kulichová.

"Inu, jak se tak povídá," odpovídala naditá panička. "Člověk slyší, někdy se ani neptá."

"To slyší," potvrdila paní Kulichová. "Nažblaboní toho lidí dost - ale tenkrát je v tom bude omyl. Nepřekoukli se v čísle?"

"No nepřekoukla. Štýryadvacet . . . a to je zde."

"To by bylo," řekla paní Kulichová, a poněkud mrzutěji dodala: "Ale mandl sotva. O tom bych taky něco věděla. Mandlovat chodí celý dům za roh - tam je mandl s mechanikou."

"Divná věc," řekla naditá panička. "Povídali číslo štýryadvacet - mandl - k doptávání u domovníka. A voni přece, že sem tak smělá, sou paní domovnice?"

"Bodejt' paní domácí!" odvětila paní Kulichová trochu dopálena.

"Jistotně mi povídali, že mandl, starý mandl. Ale někdy je starý mandl lepší než nový. Je vyzkoušený. Já na všelijaké novoty ani moc nedám. A vědí voni jistě, že sem tak smělá, esli tu někde v domě nějaký mandl . . . ?"

"No, to bych asi musila vědět," odpovídala paní Kulichová. . . .

"Mandl! Přec ho někdo nemá v salóne na kredenci! Dyt' to nejsou kapesní hodinky!"

"Divná věc," řekla zase naditá paní, zastrkujíc do rukávniku šátek, jímž si hned po vstupu byla otírala skla okulárů. "Aby to snad byl mandl domácí, skládací, jak je teď všude prodávají . . . ?"

To byl háček, na němž uvázla i posavadní jistota paní Kulichové. Domácí mandl? Nakonec by taky mohlo být. A paní Kulichová polohlasně konala malou přehlídku domu:

"U domácích nemají, to vím jistě. U Šnajdrů - kuchta chodí k hokynářů. Revidentovic neperou doma. Karkulovi jsou bez dětí, sami dva - mívají prádla tak do hrsti, nač pak mandl. Hejtmánovům perou v kasárnách. Knedlhansovi - kam by to postavili - a to je první a druhé poschodí. Dole a vzhůru je taková strakatina - ne, paničko, povídám, to je mejlka v čísle. Zde to není."

Poslední slova pronesla důrazněji, jako by navrhovala konec debaty. A již sahala zas po hadru, jež při příchodu nadité paní pu-

stila do škopku na lavici. Neboť bylo téměř nemožno pomyslet si paní Kulichovou bez hadru, - at' mokrého nebo suchého.

Naditá panička však, jako by na odchod nepomýšlela, pronesla spíše sama k sobě než k paní Kulichové:

"To je škoda. Byla bych na něj měla jistýho kupce. No, jakáž pomoc. Možná, že přece je chyba v čísle."

Potom, jako by stále ještě nebyla u konce, pronesla přívětivě:

"A tak sama, paní domovnice?"

Matka Kulichová se vzpřímila a změřila hosta podezíravým pohledem. To je divného vyptávání! A řekla stručně:

"Sama? Ne. Se starým."

Cizí panička bud' neporozuměla úsečné odpovědi matky Kulichové, nebo jí nestačila. Ani toho snad si nepovšimla, že se Kulichka postavila jako na obranu, ježto se právě v tu chvíli zkoumavě rozhlížela kuchyňkou. Tak po slovech matky Kulichové vytasila se s další otázkou, na pohled zcela bezděčnou:

"Já myslila jako, - že sem tak smělá, esli mají dětičky?"

"Dětičky? - Ne, ty nemáme, - chvála Bohu," odmítla Kulichová domněnku. "Dceru máme, ale ta už je veliká. Kam pak eště do téhle d'oury s dětičkama!" dokončila posměšně.

"A kde pak je slečinka? Co pak dělá?" ptala se návštěva a rejdlala očima dokola a pod nábytkem, jako by tam dceru hledala.

Ale teď měla matka Kulichová toho výsledku právě dost. Zas pustila hadr do škopku, otřela ruce o zástěru, ukazováčkem a palcem levice vzala nos jak do štipce, - pohlédla pronikavě na zvědavou ženštinu a zeptala se:

"Že sem já teď tak smělá: která pak oni vlastně jsou?"

Tato otázka uvedla návštěvu ve zjevné rozpaky, neboť, nadála-li se jí snad na počátku, - nyní, po všem tom hovoru nebyla na ni připravena. Skoro však se zdálo, že chce svojí "totožnost" utajiti. A tak místo jména svého řekla paní Kulichové:

"No, nehněvají se, paní, vidím, že bych zdržovala. Můj Bože, myslila jsem stran toho mandlu, ale vidím, že jsem zabloudila. Nu nemají mi za zlé, že jsem vytrhla z práce. Tak aby jich tu Pán Bůh opatroval, když o mandlu nevědí. Musím se zeptat, kde vlastně - taky někdo mluví tak na půl huby a všechno si poplete. Dej Pán Bůh šťastnou dobrou noc!"

Hadr u dveří poznovu zaskřípal, naditá panička vyšla a plula přes kaluže na dvoře do průjezdu. Co tak mohla býti z domu, otevřely se dveře příbytku Kulichových po třetí a matka Kulichová jak lasice přeběhla po dvoře i průjezdem a povystrčila ze vrat hlavu jenom na tolik, aby oči viděly vpravo i vlevo.

Zdálo se jí, že naditá paní zastavila se na protějším chodníku kdesi u třetího stavení a ještě se zadívala na dům, svěřený péči manželů Kulichových, aby si jeho podobu dobře vštípila.

Matka Kulichová couvla, aby jí ani špička nosu ze vrat nečněla, a zahuhlala pro sebe, v sychravíně se otřásajíc:

"Tys nehledala mandl, maškaro - tys chtěla něco jiného! - Ale co?"

S tou záhadou vrátila se zas ke svému škopku a hadru.

5. Matka Kulichová se dovidá.

Bylo zas o týden později a v sobotu, matka Kulichová drhla, myla, uklízela. Celý týden bylo všelikého šukání po domě, ale sobota náležela jí. - Tu byla svou vlastní hospodyní, jak říkala, - a bylo-li třeba, aby kde zakročila správa domu, vysílala tam chotě svého. Ale i to činila jen, když účastenství jeho bylo náležitě a neodkladné, ježto sobotní odpůldne vyhrazoval zas otec Kulich sobě, aby se trochu prospal. . . .

"Bral napřed", jak zas on říkal, poněvadž noc ze soboty na neděli byla již stejně neklidná jako s neděle na pondělí, a skoro ještě neklidnější.

Masopust ponenáhlu se schyloval, a kdo neužil na počátku, doháněl chvatem na konci, než při-

kvačí popelec. V těch dnech otce Kulicha častěji vyzváněli z postele než jindy.

Řekneme-li z postele, je to řečeno jen obrazně. Na posteli v pokojíku spával Kulich jen v doby klidné. Ale když pozoroval, že se nájemníci trousí z domu s nepochybným záměrem, že se kdesi poněkud pozdrží, pak přespával v kuchyňce, aby měl co nejbliže ke vratům domovním a stálým vstáváním a vrzáním dveří nerušil spánek manželčin a dceřin. Pak mu za lůžko v kuchyňce sloužila stará, slehlá pohovka, pokrytá všelikými houněmi, aby tak příliš necítil ocelových per, - která se všetečně dobývala z nitra odpočívadla a dosti citelně bodala.

Matka Kulichová tedy byla v plné práci. A při tom si polohlasem prozpěvovala. Jí tak lépe ubíhal čas a manželu Kulichovi se při jejím zpěvu tak mile chrupalo.

Teď zanotovala:

"Na blízku za městem stojí
tam hrob,
kdo koho miluje, slzami jej
skrop,

Mnislav a Běla tam spějí . . .!"

Mnislav a Běla tam spějí,

Náhle se panička odmlčela.

"Zatrápená písnička!" zahuhlala. "Jak mně tahle na jazyk přijde, dycky mě potká něco nemilého!" Ztichla na chvíli, ale pojednou docela bezděky pokračovala:

"Štěstí jim nechťelo na světě
přát,

smrt však jim popřála

pospolu spát,

jak divné věci se dějí,

jak divné věci se dějí!"

"Zatrápená písnička!" přerušila se opět a mrskla hadrem. "Jako s uděláním - z hlavy mi nejde! Copak se to zas na mě chystá?"

Co se chystalo, kráčelo již od průjezdu po dvorečku jako nevyhnutelný osud. Na dveře zaklepáno a do polotemné kuchyňky vstupovala ženská postava.

"Pámbu dobry odpoledne, paní sousedko - že sem tak opovážlivá a zas jednou jdu kolem. - A tak sem si myslila, co pak dělá naše drahá paní při sobotě?"

"E, práce plné ruce," řekla úsečně matka Kulichová, aniž za pozdrav poděkovala. A řekla to hodně nevrle, neboť tuhle návštěvu ráda neviděla. Byla to stará Nohejlová, hlavním povoláním fantárka a překupnice zástavních lístků a krom toho náruživá lutristka. Seznámila se s ní Kulichová kdysi u hokyně za rohem, dala se svěsti a přisadilo si na terno - a od těch dob ji měla občas na krku. Terno nevyšlo, ale Nohejlová přicházela vždy po několika nedělích a zas a zase sváděla Kulišku k hazardu.

"Práce plné ruce a nikdo aby pomohl," sesilovala matka Kulichová s důrazem, dávajíc tak na jevo, že by nejraději zas byla sama.

"Ano, práce," povzdychla Nohejlová. "Ta je jak houžev a vydrží nám do smrti. Kdy pak s tou je člověk hotov! Však by si taky měli trochu pohovět - užijou toho do roka . . ."

"Já bych si pohověla, milá paní," odpovídala Kulichová, - "ale hubou se to neudělá. Na to musí člověk přiložit ruce."

"Jo, jo, ty jejich zlaty ruce," lichotila babizna. "Nadělaly se už, zasloužily by odpočinku. A právě proto sem tak smělá. Dnes mám terníčko - jestli všechno na světě selhalo, to nemůže selhat! Jestli nezdržuju, tak bych jim vypověděla, jakej sem na dnešek měla sen."

"Nehněvaj se, milá paní," odpovídala matka Kulichová, "ale oni mívají tuze dlouhé sny - dnes na to nemám času. Za chvíli je tma - jsem tu v tom brlohu beztoho poloslepá."

Nevrlý přízvuk, jakým to pronesla, měl naznačiti fantárce, že "naše drahá paní" není dnes v nejlepší míře. Ale Nohejlová byla jako moucha. Zamánula-li si na někoho, nedala se tak snadno zapudit. Změnila jen trochu taktiku.

"I to je párma slovy pověděno, drahá paní sousedko. Zdálo se mně jim, že přede mnou z čista jasna sjel blesk z nebe . . ."

"Že do tebe neuhodil a nezažil tě!" pomyslíla si paní Kuli-

chová.)

" . . . div že jsem neoslepla. A jak sjel, vypálil v podlaze přede mnou tři numera. Bylo po blesku, ale numera ještě hořela a plápolala takovým namodralým plamenem: trojka, třináctka a třiatřicítka. Jsou to divná numera, ale důležitá a jistě neomylná. Řeknou sama, paní sousedko."

"Jsou", přisvědčila Kuliška. "A kdyby ti paní tam před tahem vyndali z bubnu těch ostatních sedumavosumdesát, - docela jistě bych si přisadila. Ale takhle si raději hodím šesták do plecháčku. Mám na koho šetřit, milá paní."

Ani netušila matka Kulichová, jak tu fantárce postavila most. K čemu by se Nohejlová byla dostala jen po všelikých oklikách, samo se jí tu podává.

"Tak viděj, zlatá paní! Já vím, koho myslej. Slečnu Nanyňku. A nebylo by Nanynce dobré, dyby tak nějakou tisícovku vyhráli? - Nebylo by to jako z nebe spadlé na vybytí ke vdavkám?"

"No, až o ty vdavky půjde, - přece snad si jednou přisadím," řekla Kuliška. - "Na to je zatím čas."

"Já vím," hovořila Nohejlová, - "dokud není vrabec v hrsti, že se člověk nerad chlubí. Ale soudím, že do nich Nanyňka nemá daleko. Když se tak člověk na ten párek podívá . . ."

Matce Kulichové bylo teď, že by měla všechno z rukou pustit a vyvalit na Nohejku oči. A že by k tomu měla vykřiknouti: Jaký párek? - Tak byla překvapena.

Ale vzpamatovala se v čas. - "Teď je chvíle, kdy nesmí být překvapena, má-li se dovědět, co by ráda věděla. A tahle baba nemá mít zadostučinění, že ji tak nena-dále překvapila. Zaždímala jen utěrák, až právě v ruce držela, tak násilně, že v něm outek popraskal, a tím si ulevila. A pak řekla na pohled zcela lhostejně:

"Kdyby hned z každého párku byly vdavky, to by jich bylo!"

Nohejlovou skoro popletlo, že její střela vyletěla tak na prázdno. Matka Kulichová tedy už ví?

"Inu", řekla, "ale ze slečny Na-

nyňky a toho jejího bude jistě párek nadosmrti. - To člověk vidí, když se na ně podívá. To jistě není jen tak pro kratochvil a zábavu - a taky si myslím, že oni jako rozšafná matka by toho nedopustili."

"Ne", vyhrkla Kuliška, narovnavši se pojednou a hledíc Nohejlové pronikavě do tváře. Stmívalo se, ale i v tom šeru viděla Nohejlová, jak matce Kulichové oči svítí.

"Však ten Andulčin taky nevy-padá jako nějaký větroplach," pokračovala Nohejlová. "Jak si ji vede, jak se na ni dívá, jak s ní rozmlouvá, je vidět, že by ji samou láskou snědl."

"Jo, jo", přisvědčila matka Kulichová, pomyslivši skoro pyšně na úhlednou dceru, "tu by tak leckdo snědl. Ale já doufám, že se holka nedá jen tak sníst!"

Sotva však to dořekla, projelo ji náhle cosi jako veliké uleknutí. Což aby se o to u Nanyňky přece někdo pokusil? Což aby ji přece snědl, aniž by se Nanyňka dovedla ubrániti? A nestačilo-li by, aby ji někdo jenom - nakousl?

Teď ji náhle zamrzelo, že Nohejku tak nevrle přivítala. Teď by ji ráda pobídla, aby si sedla tamhle na tu sedřenou pohovku, hrnečkem kávy by ji uctila, - již schovává co den pro Nanyňku - (však by pro ni pak uvařila jinou), a přinutila by babiznu, aby vypověděla, co všechno ví. Ba, vše to by učinila ještě i teď, ale něco jako hrdost zabraňovalo jí vyzvídati od cizích na vlastní dceru, na Nanyňku. Třásl se v ní osrdí, ale tato obejda nemá mít radost, že dceři nadrobila a ji - matku - tak pokořila.

A ještě z něčeho měla Kulichová strach. Aby se tatík náhodou neprobudil a nezaslechl, o čem by tu Nohejlová vyprávěla. Ať je cokoliv: tatíka si připraví ona sama na novinu, ale z cizí huby to nesmí slyšet.

A když se na tom tak u sebe a neobyčejně rychle rozhodla, řekla k nevitane návštěvě:

"Nehněvaj se, milá paní, dnes mám na pilno - spěchají ještě

někam, nezdržují se. Ale půjdou-li takhle v pondělí odpoledne kolem, snad si to s těma numerama přece rozmyslím. - Zastavěj se . . ."

Nohejlová zmizela. Ale matka Kulichová ještě stála a dívala se na dveře. Oběma rukama svírala vyždímaný utěrák a huhlala si:

"Tak v lidských hubách bychom už byli. . . Nešťastné dítě, co to za mémi zády vyvádíš! Kdo téhle Sybille padne do drápů! A teď teprv rozumím, co tu pohledávala oněhdy ta první emerenci, co se ptala po mandlu. . . Holka, na takového jazyky ty se kladeš? - Ale já ti povím, Nany: buď kápněš božskou anebo jsi byla dnes posledně v šití. Budiž si: zahájej třeba čtyry neděle, - proto nezbankrotíme, - ale to ti musím přetřhnout. Aby tě někdo nesněd'!"

Potom si přejela hřbetem ruky oči. Byly sice docela suché, ale páliho ji v nich a svrbělo.

6. Matka Kulichová na špehu.

Matka Kulichová dávno již pracovala při světle kuchyňské petrolejky se žlutým reflektorem. Byla domyla nádoby, vydrhla podlahu, a teď ji pokládala suchými hadry a všelikými zbytky koberců, kterých za léta nasťádala po partajích v domě. Nemůže-li kdo čeho potřebovat, obdarovává tím domovníka, zvláště při stěhování. A matka Kulichová ničím nepohrdla. Na obkládání dveří a na postírání čerstvě umyté podlahy, a by se za vlhka nezašlapala, nebylo nikdy nazbyt.

Konečně byla se vši hrubou prací holova. Ted' přenesla petrolejku s pecinky na stůl při pohovce, vyhrabala z truhlíku pod oknem nějaké šití a látání a usedla na pohovku. - Takováto domácí krejčovina byla jí po drsném uklízení a mytí zotavujícím zaměstnáním. Rozkolotaná krev uklidňovala se tu, - rozházené myšlenky sbíraly se, srovnávaly, duševní rovnováha se obnovovala. A všeho toho matka Kulichová po dnešní návštěvě čmucharé a klevetivé Nohejly potřebovala. - Měla

ona dávno Nanyňku v podezření, že "brousi", teď to ví bezpečně. A na tu Nanyňku se musí dokonale připravit. Je ona sice holka dobrá, poslušná, ale je už taky z toho plemene, které se někdy rodičům postaví. Musí na ni tedy máma s politikou!

Byla ráda matka Kulichová, že se tatík zatím z domu byl vyžebroval. Však si dnes pospíšila, a by ho vystřadila. Probouzel se obyčejně z odpoledního spánku svého, jakmile začala drhnouti podlahu. Uměl vzdorovati všem zvukům, jež v kuchyni vyluzovala, ať šramotila hrnci nebo jídelním náčiním. Ale jak vylila na podlahu roztok zeleného, mazlavého mýdla a jak se do té kaluže obořila svým rýžovým kartáčem - přetřhla mu spaní. Jeho chrápání jako by přet'alo.

"Zatracené škrtání!" ozvalo se z pokojíku pokaždé. "Čert vynášel tuhle přepotvoru kartáč, když neměl moudřejšího co dělat! Tohle a flašinet - to jsou dvě věci na tejrání člověka! A ještě snad bych raděj flašinet . . ."

Potom starý Kulich slezl s postele, obul holinkové boty, oblékl burnus, narazil čepici a unikal z domu. A jak se protahoval kuchyní, hledaje suchou dráhu mezi kalužemi zeleného mýdla, obrátil se k ženě a řekl mrzutě:

"Ty mě umíš tímhle inštrmentem vykourit!"

"No dobře, starej," odpovídala paní Kulichová, "herbábným sametem podlahu drhnout nemohu!"

Šťastně tedy měla starého z domu. Seděla a skrze veliké, sovi okuláry zkoumala vady a odhadovala nevyhnutelné opravy všelikých podivných svrchků, jejichž oučel životní byl by uhodl jen vzácný znalec. Mělo to nevidané tvary, ale nakonec přec jen se zdálo, že je to k oblékání a k obouvání. Arci' jen sama matka Kulichová byla zasvěcena v tajemství, jak a nač se to obléká.

Táhlo na šestou. Jindy sice vracívala se Nanyňka již v tu hodinu, ale poslední tři neb čtyry soboty přicházela až o sedmé, a vždy měla výmluvu, že v šití doděláva-

ly. Pravda, byl masopust, a tu pokaždé je víc práce. Jenže Nanyňka přicházela v rozpoložení tak divném a nápadném, v jakém se z práce nechodí.

Matka Kulichová mrskla okem po hodinách.

Tři čtvrti na šestou.

Rázem se rozhodla.

Všechno šití shodila jediným rozmachem ruky do truhlíku, sňala okuláry, vytáhla ze skříně čepce a šátek, oděla se, postavila petrolejku na pecinku, - stáhla knoh, aby rozhořelý nečadil, chopila se starého štuclu, učinila nad kuchyňkou ve vzduchu kříž, poroučejíc tak domácnost ochraně Boží, a vysouvla se přes práh.

Rozhlédla se po dvoře, nečihá-li nikde cosi podezřelého, zamkla opatrně kuchyni, docela šeptem, knot, aby rozhořelý nečadil, choskryla klíč v důlek pod rohoží u prahu. Pro případ, že by se starý Kulich vrátil dříve než ona. Potom vyběhla přes dvůr a průjezdem z domu jako myš, kroky neslyšnými. - Před vraty podívala se na obě strany a zamířila nejbližší cestou níže "do Prahy", do ulice Lazarské. Tam bylo šití slečny Pazderkovy, u níž Nanyňka pracovala.

Na novoměstské věži odbíjela šestá, když matka Kulichová dospěla na místo. Ani se nenadála, jak jí štěstí popřeje. U Masných krámů bylo narovnáno několik sloupů cihel, právě nedaleko šití. V jejich stínu ukryla se matrona a upírajíc zraky na malý krám slečny Pazderkovy, za nímž byla dílna mnohem prostornější, dychtivě vyčkávala, až se dveře otevrou a švadlenky se vyrojí.

Ale přišla v čas! Jen se ukryla, přicházel s opačné strany mladý muž. Tento muž patrně neměl na spěch. Pomalu se blížil, hledě rovně ke krámku slečny Pazderkovy, a jestliže si momo krám všiml ještě něčeho, byla to jeho vlastní osoba, vlastně jen úbor jeho osoby. Tu se potáhl za zimník, aby lépe přiléhal, tu oprašoval cosi na rukávě, tu smekl klobouk a znova jej nasadil, tu zase vstrčil ukazováček za límec košile a uvolňoval jej - snad aby lépe mohl dýchat.

Neboť je známo, když se blíží chvíle, kdy se máme setkat se zbožňovanou bytostí, že právě lémec škrtí, až se v nás dech tají.

Vechno tohle matka Kulichová dobře znala, anebo ještě lépe, uhaďala. Takhle si počíná muž, který přichází na dostaveníčko. Chce se objevit před vyvolenou srdce svého co nejspořádaněji a ještě v poslední chvíli myslí na desatero, dvacetero podrobností, na něž mysliti ani nepřipadne člověku, - který k podobným výpravám ještě nedospěl, anebo je má dávno za sebou.

Mladý muž rozepjal teď zimník, sáhl do vesty, vyňal hodinky, - zkoumal je pod lucernou plynovou. . . .

"Matěji roztržitý," projelo hlavou paní Kulichové, "vždyť právě bilo šest. Neslyšel jsi?"

"Matěj" spěšně zastrčil hodinky, zapjal kabát, neboť na blízku vrzly dveře a zacinkal zvoneček.

Znal dobře ten milý zvuk mladý muž. Byl to zvoneček nade dveřmi krámu slečny Pazderkovy. Zatřásl se zvoneček tak zbrkle, že jeho srdíčko ani nestačilo odměřeně zacinkati, nýbrž zvuk slil se v jedině zachrastění, - jako když ve zvonečku zamíchá. A ve dveřích krámků se zatemnilo - na prahu se objevila nějaká postava.

Matka Kulichová, v níž taky se teď tajil dech, střelila tam očima. Ano, to je Nanyňka, její Nanyňka.

Ač matrona byla plna očekávání, co teď nastane, měla přece ještě dosti času, aby si pomyslíla:

"Vida ji, opici! Chodí domů v sedm, po sedmé, - a obelhává mámu, že dodělává. A zatím je první z práce na ulici. No počkej!"

V ruce Nanyňčině třepaly se rukavičky. Pro matku bylo to něco nového. Do nedávna chodila Nanyňka do práce i z práce bez rukaviček. Vždyť má štucl! A na jednu - hledíme - rukavičky! A nějaké, jakých u ní matka neviděla. Aha, proto ona si ze mzdy ponechává o pětadvacet krejcarů týdně víc. Na parádu!

Arcit', její rytíř taky má rukavičky.

Nanyňka seskočila s dvou

schůdků, a jako by věděla, s které strany "on" přichází, obrátila tam hlavu. Milenci se shlédli.

Pojednou byla matka Kulichová velmi dalekozraká a spatřila, jak se její dcera zarděla, jak její tvář se obestřela radostí, a uhodla, jak i srdce v ní poskočilo rozkoší, že zase vidí svého rytíře.

Mladý muž smekl klobouk, poklonil se, přikročil, ujal ruku dýčnu, povznesl ji k ústům, dvorně ji políbil. (Něco takového Kulich jakživ neučinil, ani za svobodna - připadlo matce Kulichové.)

A potom slušným obratem přibohčil se mladík na levou stranu Nanyňčinu, nabídl jí rámě, Nanyňka se zavěsila - a milenci kráčeli k ulici Široké.

V prvním okamžiku myslila matka Kulichová, že musí skočiti ke skupině, roztrhnouti párek a houknouti na mladého muže: Táhněte si po svých, vy jeden svůdce nerozumných holek! - A potom že popadne dceru a povleče ji domů.

Ale na její chválu sluší povědět, že jí to jen kmitlo hlavou. - A hned v zápětí pomyslíla cosi jiného: Vždyť by to byl škandál! A dokud je na ulici, mezi lidmi, - je Nanyňka bezpečna. Co by jí mohl udělat?

Jen jedno věděla zcela určitě: půjde za nimi. Kam, až kam povede ji ten člověk?

Docela slušně a počestně vedl člověk Nanyňku Širokou ulicí, Ovocnou, náměstím Václavským a ještě několika ulicemi osvětlenými, plnými lidí, až zabočil směrem k domovu Nanyňčinu. A po celou tu dobu hovořil k dívce, ale patrně tak vážně a rozumně, že nevzbuzoval u mimojdoucích pražádné pozornosti. A vypadalo to věru - myslila si matka Kulichová - jako by to kráčeli dva mladí manželé k domovu svému.

Nanyňka pozorně naslouchala, hledíc před sebe, a jen chvílemi otáčela hlavu k průvodci svému, teď zvědavě, pozorně, - teď zas tak důvěřivě, a hleděla naň tak vroucně, až za starou mámu za srdce popadlo. Je-li to skutečně člověk s poctivými úmysly, pak - pak . . .

Takhle k ní starý Kulich nikdy nepromlouval, ani když byl mladým Kulichem. Takhle, jako její dcera Nanyňka, ani ona sama nikdy nevypadala, - a něco lítostivého při tom ronilo se do srdce matky Kulichové. Jaký to hezký párek, vzpomněla teď na slova staré Nohejlové. A když na tu si byla vzpomněla, cosi jako vzdor v ní zabouřilo.

"At! At! si chodí moje dcera s člověkem, at' se na to ta stará hudermanice dívá! At' má vztek! Proč by si nechodila?"

Skoro se teď tak trochu hanbila, že stopuje a špehuje dceru. - Ale zase v ní vítězilo pomyšlení střízlivé: jen je-li to vše upřímné míněno?

Konečně se přibližovali k domovu. Ale tu již Nanyňka jevila nepokoj. Dosti, dosti - potud a ne dále. Tam již není bezpečno. Maminka je sice doma, - vzadu ve dvoře, jistě je doma, ale někdo jiný by je mohl vidět, mamince donést.

Zdálo se, že nápadník cosi namítá, - ale Nanyňka trvala na svém. Stanula a podávala milenci ruku. I sklonil se, aby jí zas ruku políbil.

"Teď, teď je chvíle, abych zakročila," pomyslíla si matka Kulichová a několika rychlými kroky dostihla párku. A pojednou, když mladý muž se byl rozloučil, popadl ho kdosi ze zadu za rameno.

"Mladý pane, nechtěl byste dále na malé slovíčko?"

"Maminko!" vzkřikla překvapená dívka.

"Moje úcta, rukulíbám," pronesl překvapený mladý muž.

"No, to je bez líbání," odpovídala matka, "ale směla bych prosit? - na slovíčko - k nám - nebudeme dlouho zdržovat . . ."

"Maminko!" zvolala Nanyňka po druhé, hlasem plným rozhořčení.

Mladý muž držel klobouk v ruce, z úcty k matce své vyvolené, a nějak rozpačitě, ale přece pevně odpovídal:

"Račte prominouti, dnes mi nezbývá času, - mám pokračovací školu, povinnost. - Dovolíte-li mi

však zítra, vážená paní, osmělím se navštívit vás, odpoledne. Nyní však musím . . ."

A skláněl se, což vypadalo, jako by chtěl i matroně ruku políbiti.

"Co pak vás to napadá!" vytrhla mu Kuliška ruku. "A tak tedy zejtra si vyprosíme, odpoledne - budeme doma . . ."

Mladý muž mizel v dáli, - ale zmizel taky Nanyňka, prchajíc do domu, do dvora. A tam ji matka našla, Nanyňku, opírajíc hlavu o dveře.

Musila se matka sama sehnouti, klíč pod rohoží zdvihnouti, odemknouti. Dcera stála, a teprve když matka v kuchyni již byla shodila šátek, odvázala čepce a vložila do skříně, vstoupila i Nanyňka.

Pohlédla na matku pohledem tak cizím a podivným, až se matrona zarazila, a řekla zvukem, jakého od ní matka ještě nebyla zaslechla:

"Maminko, - jak jste mi tohle mohla udělat!"

Paní Kulichová byla tím všecka popletena. Až konečně řekla:

"No, Nany, - nejsem já tvoje matka?"

"Jak jste mi tohle mohla udělat!" opakovala Nanyňka.

Ted' teprve všimla si matka, že na ni hledí oči dceřiny jako zveličené záplavou, která je naplňovala, a s výčitkou, která ji až páčila. Ze zraků Nanyňčiných jako by jiskry sršely, tak v nich plálo, a pojednou veliké slzy stékaly jí po tvářích, pochodem i rozčilením zruměněných. Nanyňka stála, nesvlékala se a opakovala po třetí:

"Jak jste mi to jen mohla udělat! Vždyť je to vzdělaný člověk!"

A tohoto sobotního večera matka a dcera spolu již nepromluvily.

7. Noční kázáníčko matky Kulichové.

Vyvede-li člověk něco nemoudrého, případně mu to obyčejně v noci, když se probudí, a pak to týrá, týrá, jako by v mozku vězel neboze. V tepnách bije krev jako na poplach, všechny čivy ženou útokem, lebka je na prasknutí, - hodiny letí, letí, spánek daleko je zahrán a nevrací se, aby hlava

poznovu odpočinula.

Matka Kulichová spávala vždy spánkem spravedlivých po své denní lopotě. Že jsou nějaké nervy, nevěděla vůbec. Ji bolívalo vždy jen něco viditelného a hmatavého. Ruka nebo noha, ale nejčastěji hřbet. - Na to na všechno měla nějaké neomylné mazání, - které nikdy neselhávalo. Však ho stála mázová láhev tamhle na polici, pro matku Kulichovou vždy útočiště bezpečné, ale Kulichu tatíkovi jen pro zlost, neboť to nebylo k pití. Jen jednou potají toho okusil, domnívaje se, že panímáma přechovává nějakou dobrou rosolku, a tenkrátce myslil, že přišla jeho poslední hodinka. Div že mu to útroby neztrhalo. - "Blázne starej" - pokárala ho tehda matka - "vždyť je v tom kafr a mejdlový špiritus! Ale ty ses namlsal tenkrátce tou tinkturou na sínky, vid'?" Neboť cosi takového Kulich taky jednou vypil a zcela spokojeně a bez následků zažil.

Ale na to, co dnes letěla matce hlavou, když se po půlnoci probudila, nebylo mazání žádného a vůbec prostředku. Vzpomněla na večerní výjev před domem, - na rozčilení dceřino, a byla by z plecháčku v tajné přihrádce své dala hrst desetníků, kdyby se to bylo nestalo.

Večer neviděla ve svém zakročení pranic nepřislušného, - ano pokládala je za svaté právo své a zlobila se v duchu na Nanyňku, že se mračí a mlčením vzdoruje. Ale ted' - ted' v noci, za toho ticha, v němž tonul její příbytek a venku dvůr a celý dům a kolko-lem Praha - ted' jí to lezlo do hlavy, znepokojovalo, a co málokdy pocítila, pocítila ted' plnou měrou. Nespokojenost s vlastním jednáním. Vyčítavou, žravou nespokojenost. Přece tedy jen chybila.

Ještě kdyby Nanyňka spala. - Ale matka postihovala neklamně, že taky dcera nespí. A nejen že nespala. Slyšela ji, která vzlyká - tedy pláče. Přetáhla si Nanyňka sice svrchnici přes hlavu, aby pláč utajila, ale matka předobře znala ty zvuky. Takový lítostivý pláč, - vyvírající z vědomí utrpené křivdy

- podobá se kašli. Čím úsilněji se snažíme stlumiti a potlačiti jej, - tím neodolatelněji se dere na povrch a propuká. A neblahou matku dušené vzlykání dceřino bodalo do duše.

Vždyť je to holka dobrá. Vždyť vlastně ještě nikdy a ničím nezavdala příčiny k nespokojenosti. - Ničeho se nedopustila. Má hochu, pravda, ale vždyť je jí bezmála dvacet let. Skoro tedy na něj má právo.

Nejraději by stará Kuliška vstala, přišárala se k posteli dceřině, odhrnula jí peřinu s hlavy, vlepila jí tučnou hubičku a řekla by:

"Ale tak už mlč, zatracená opiče, a spi. Zejtra ten tvůj přijde, - budeš ho tu mít a všechno je v pořádku. A netýrej mě tím srdcevrvoucím vzlykáním!"

Udělala by to, jistě by to udělala matka Kuliška, kdyby docela jistotně nevěděla, že po takovém chlácholení by holka teprv propukla jak náleží. Nebo zkonejšiti dceřin pláč málokdy a málo- které mámě se podaří. Řeku zastavíš, střechu s chalupy shodíš, hořící fakuli holýma rukama umackáš, ale rozplakané holky neutišíš - až sama přestane. - Zvlášť pláče-li pro hochu. Tolik věděla i Kulichová.

A krom toho matku ještě cosi zdržovalo. Nemohla se ubrániti - přece jen se trochu na dceru zlobila, že je tak docela svéhlavá a nechce uznati, že co matka činí, činí v nejlepším úmyslu.

Hodinu tak probdělá, hlava se neutišovala, hryzlo to v ní všechno jako ta myška, která stejně dlouho kdesi pod podlahou u kamen ostrými zoubky pracovala, aby se na povrch a k nějakému soustu dobyla. Byla sice matka Kulichová úhlavní nepřítelkyní myší a stále na ně líkla - neboť jich v té staré barabině bylo tolik, jako by jim dům patřil - ale dnes byla skoro povděčna, že se malá hryzka ozvala. Bylo jí nějak veseleji při tom pravidelném strouhání ostrých zoubků, a ven se mrška přece nedostane, neboť hezký kus podlahy před kamny byl pobit žlutým plechem.

Zvolila konečně matka Kulichová jiný způsob, aby dceru vzpamatovala a upokojila. Promluví k ní. . . .

"Poslouchej, Nany!" zašeptala hezky silně.

"Žádná odpověď". Což se ostatně rozumělo samo sebou a matka ani odpovědi nečekala. Stalo se však něco jiného. Ač byla tma tmoucí, hluboká a neproniknutelná, matka jako by za nejkrásnějšího dne viděla: cip svrchnice na posteli Nanyňčině se odhrnul a jedno ucho dceřino se osvobodilo, aby slyšelo. Stalo se to bez nejmenšího šustu anebo snad šustem, jehož by padesáté ucho jiné bylo nepostihlo. Ale matka Kulichová, ačkoli si časem stýskala na nedoslýchavost jednoho ucha ("krajního", jak říkával starý Kulich, a to s nepochybným posměškem, neboť věděl ze zkušeností nepočítaných, jak dokonale slouží drahé jeho polovici všech pět smyslů, - když potřeba káže) - matka Kulichová slyšela určitě, co se stalo. Byla to žena, která viděla potmě a slyšela i němé ticho.

"Poslouchej, Nany - nebreč! - Mě tím zlobíš, sebe trápíš, pravdu nemáš. A mejiš se, že by pláč krásy přidával. To je pitomá pověra. Zrovna tak pitomá jako s tou studenou kávou. Pláčem se ti nadělají žlábký podle nosu a koutky ti spadnou, že budeš vypadat jako Jenováta. Věř mi to, holka. A pod očima se ti udělají míšky. - Nepovídám ti zrovna, aby jsi se smála, ale nebreč. Neukrádej mi spaní, není ho nazbyt. Potýkám se celý den, a když mám užít Božího odpočinku, spustíš mi na moldánky. - A pak, Nany: nemáš cit pro matku. Mnoho vím, ale nemůžu vědět, jak to s tebou ten tvůj myslí. Tedy jsem se ho na to chtěla zeptat. A na to mám jako matka právo. Ani sám se nemůže zlobit, je-li to člověk s dobrým oumyslem. A není-li to takový člověk, pak teprv není přičiny k brekotu. A není-li to člověk s dobrým oumyslem, Nany, pak na něj pošlu tatíka - a ty znáš tatíka, vid'? - Já ho k nám zvala zdvořile, ale nepřej si tatíka. - A

vlastně co pak se stalo? Já řekla: Mladý pane, směla bych prosit na slovíčko? A to je něco zlého? Konečně bych taky ráda věděla, kdo to je, a zeptala bych se, jak to myslí. - A taky bych mu řekla, Nany, nač u nás může počítat, a kouká-li snad nějak tuze vysoko, aby se nemejlil. - Věř mi, Nany, je to moudřejší udělat konec dřív než později. - Co povídáš?"

Ale na druhé posteli nic se nehýbalo, Nanyňka ani nedutla. - Otázka matčina byla jen malou lstí, jakousi "uměleckou přestávkou," aby nabrala dechu a spořádal si další koncept.

"To jsem zamejšlela, Nany, - a nic jiného. A má-li tě ten člověk opravdu rád a váží-li si tě, Nany, pak se ani zdaleka nemohl nad mými slovy a nade vším tím pozastavit, věř mi to. - Nýbrž, Nany, si ten člověk jen může pomyslit a taky jistě nemyšlil, že máš matku, která na tebe dává pozor a které na tobě něco záleží. Nebo, Nany, to mi věř, k takovým rodinám, kde mohou holky trajdat jako komety, beze všeho dozoru, ať je den a nebo noc - k takovým rodinám nemá nikdo žádnou úctu. Holku jen olíbá - když nic horšího, Nany! - a pak ji zas nechá stát, kde ji našel - věř to mně, máme zkušené a mnoho vidoucí! Ale když se mu holka udělá vzácnou a ne hned aby mu ji máma na krk hodila, - pak takový člověk zabere doopravdy a drží, Nany, drží se. - Kdo ví, zač tě má. Ale povídám ti, Nany, neradila bych mu, aby tě za to měl! - Anebo, Nany, tě má zase za něco vznešenějšího, a to by taky bylo chyba. Dobrá, Nany, já vím, že si nemůže myslit, že nám tenhle dům patří. Ale ví on, že jsme tu jen domovníky? Že nemáme žádné tři pokoje, že tě nečekají žádné tisíce? - No, myslím, žeš mu to všechno řekla, ale proto nebude žádná chyba, když s ním promluví takový. A to jsem chtěla dnes večer, ale když mi tak vyklouzl, tedy to bude zejtra. A to ti slibuju, Nany, že ho přivítám jak náleží zdvořile. - Dám kvartýr do pořádku, Nany, zatořím tu, na kamna zapálím fran-

tiška, na stůl dám ten sváteční červený ubrus a do prostřed lampu, co jsme dostali po nebožtíku panu majorovi Wackermutovi. To je lampa, u které sedávaly dcery pana majora - a všechny čtyry se vdaly. - A ještě něco ti řeknu, Nany: kávu uvařím, ale dobrou kávu, a abys viděla, že dobře smejšlím a chci, aby na něj naše domácnost oučinkovala: při obědě upeču buchty k svačině. Víc udělat nemůžu, Nany, a je-li v tom tvém zdravý cit a dobrý oumysl, tedy řekne: tohle je rodina všechen respekt! A počkám, Nany, až sám začne mluvit. A když uvidím, že je to člověk, jak si ho přeju a jak tobě ho přeju, tedy mu řeknu, že může někdy přijít zas. Jsi tak spokojena, Nany?"

Chvilku bylo ticho. A potom se ozvalo ze tmy proti posteli paní Kulichové několik slov, v nichž se chvil poslední zbytek pláče:

"Děkuju vám, maminko. A prosím vás, už se na mě nehněvejte. Ale mně to bylo tak líto - a tolik jsem se před Jindřichem styděla."

"Styděla?" podivila se matka. - "Zač pak? Snad ne za mě? - No, Nany, zejtra se za mě stydět nebudeš, za to ti stojím. Ale teď už spi, vždyť jsou asi tři hodiny!"

"Dobrou noc, maminko," ozvalo se ze tmy.

"Dobrou noc, holka - vlastně dobrytro. Ale snad to dohoním - a před sedmou nevstanu, máme neděli."

A všechna šťastna, že svojí diplomacií se s dcerou usmířila, obrátila se matka Kulichová ke zdi a za chvíli snesl se na ni nový a pevný spánek. Nanyňka však neusínala, - nebo jenom na krátké chvíle. Co se večer událo, působilo dojmem příliš silným. Sama již se všim by se smířila, ale kterak nepředvídaný matčin útok účinkoval na jejího zbožňovatele? Jak jemu jest? Zdali taky klidně spí?

Matka spala, zhluboka oddychujíc, ale Nanyňka slyšela, kterak otec do rána ještě dvakrát neb třikrát šel odmykat nájemníkům, vracejícím se z masopustních zábav.

(Pokračování.)

Slavné zahájení jubilejních oslav ve St. Boleslavi. Nadšený hold Orelstva a legionářů posvátnému Paladiu země České.

Pražský arcibiskup kardinál Dr. K. Kašpar zahájil jubilejní oslavy 300. výročí přenesení posvátného Paladia. — Významný projev nejd. p. kardinála k Orelstvu a katolickým legionářům.

Stará Boleslav, 1. května. — (Pošt. zpráva.)

Málokdy byla památná, nám Čechům tak drahá, Stará Boleslav v tak slavnostním hávu a v tak mocném horoucím nadšení českého věřícího lidu, jako právě 1. května 1938. Toto datum zůstane zapsáno provždy v dějinách katolického lidu českého i v kronice Staré Boleslavi, neboť znamená slavnostní zahájení jubilejních celostátních oslav 300. výročí přenesení posvátného Paladia do chrámu Panny Marie. A jako tehdy před 300 lety stala se tato slavnost nadšenou náboženskou i národní manifestací, tak i jubilejní oslavy nesou týž ráz: před milostným Paladiem země České, před posvátným obrazem Matky Boží staroboleslavské poklekaří zbožně tisícové a prosí, aby Bůh na přímluvu Bohorodičky a sv. knížete Václava, který ve Staré Boleslavi vycedil svou krev, aby Bůh nedal nikdy zahynouti našemu národu a chránil svobodu našeho státu!

A právě 1. květen 1938, kdy oslavy byly zahájeny, ukázal, že tradice svatováclavská a úcta k Panně Marii mezi lidem českým žije i po tisíciletí a že český katolický lid dovede se za svůj národ a stát vroucně pomodlit a učinit odhodlané předsevzetí, že by své drahé statky národní bránil i vlastní krví a životem.

Slavné "Veni sancte" zahajuje staroboleslavské oslavy.

V předvečer 1. května, v sobotu večer, naplnil se nádherně vyzdobený chrám Panny Marie

tisíci poutníky. Z blízka i z dále. Přišli z Bezna u Ml. Boleslavě i s družičkami, z Čelákovic, Kolína, Nymburka, Nového Města nad Metují, Polné, Telče, z Náchodské i Hradecké a Českomoravské vysočiny. Byli tu z Prahy, Brandýsa a okolí. Chrám nestačil všechny pojmouti. Za slavného vyzvánění zvonů a za účasti staroboleslavské kapituly sv. Kosmy a Damiána a četných kněží, vykonal slavnostní "Veni sancte" J.M. vsdp. probošt Msgr. Hrdlička. Krásné kázání proslovil nadšený mariánský apoštol a horlivý kněz J. M. vsdp. kanovník Josef Málek. Nádherný průběh pobožnosti byl zakončen slavnostními litaniami a uctíváním milostného Paladia, jež bylo vystaveno v září světél uprostřed krásné květinové výzdoby na hlavním oltáři.

Orelstvo a katoličtí legionáři přišli složit hold Matce Boží.

1. května patřila Stará Boleslav našemu Orelstvu a katol. legionářům, kteří se tu sjeli z celých Čech, aby při zahájení jubilejních slavností mohli první složit hold Matce Boží. Od rána, kdy bylo slouženo několik mší sv. v kostele sv. Václava i v kostele Panny Marie, přistoupilo tisíce lidí ke stolu Páně.

Ráno před 9. hodinou pochovaly modré orelské šiky z Brandýsa nad Labem do Staré Boleslavě. Vpředu nesli státní vlajku, které čestnou stráž tvořili Orlové i katoličtí legionáři na koních. A pak následovaly jednotlivé útvary, vyřizené v

trojstupech. Šli plni nadšení — nesli své historické orelské prapory, stejně jako sebevědomě pochodovali se svým praporem katoličtí legionáři. Průvod, který působil mocným dojmem, došel až ke schodišti chrámu Panny Marie.

Před kostelem uvítal Orelstvo i katol. legionáře J. M. vsdp. kanovník Josef Málek a rektor koleje redemptoristů P. Klimek C.Ss.R. Oba řečníci vítali tyto první poutníky, kteří při zahájení jubilejních slavností přišli načerpati sílu a nadšení, aby naši drahou vlast zachovali svobodnou a neporušenou. Kéž Bůh žehná dílu našemu — tak končili shodně oba řečníci.

Věhlasný kazatel, převor augustiniánského řádu P. dr. A. Schubert OSA, měl potom kázání. Byla to hroící slova, plná víry a vlasteneckého nadšení, jež kazatel promlouval k shromážděným. V každém srdci zanechalo toto vlastenecké kázání hluboký dojem a povzbudilo všechny ctitele Matky Boží a sv. knížete Václava.

Mezitím do Staré Boleslavě přijel z Prahy J. M. generální vikář dr. Bohumil Opatrný, který v zastoupení Jeho Eminence nejd. kardinála dr. K. Kašpara sloužil pontifikální mši svatou.

Nejd. generální vikář byl velmi srdečně uvítán vdp. rektorem P. Klimkem a předsednictvem pražského Orla pp. Uhlířem, Sobčtou, Vaňkem a Čechem.

Po pontifikální mši sv., při níž byla provedena Mozartova "Korunovační mše" a Sychrova "Modlitba za vlast", splynuly hlasy zbožného českého lidu ve vroucí písni mariánské "Tisíckrát pozdravujeme Tebe".

Hold vlasti a naší armádě.

Po bohoslužbách zúčastnilo se Orelstvo a katoličtí legionáři slavnosti, kterou pořádala Stará Boleslav na počest 5. drageunského pluku. Při slavnosti byl zahrán svatováclavský chorál a deputace pluku položila k soše

sv. knížete Václava nádherný věnec. Orelstvo i katol. legionáři složili pak nadšený hold vlasti a naší statečné a oddané armádě.

Poté se konala zemská schůze katolických legionářů v Katolickém domě, na níž promluvil dr. Polanský, J. Křikava a Navrátil. Za Orelstvo učinil projev J. Uhlíř.

Orelstvo a legionáři vítají ve St. Boleslavi nejdp. kardinála.

Odpoledne, když katol. legionáři a Orlové společně vykonali křížovou cestu v památných staroboleslavských ambitech mariánského kostela, chystala se celá Stará Boleslav, aby přivítala nejvyššího církevního hodnostu J. Em. nejdp. kardinála knížete-arcibiskupa dra Karla Kašpara, který skončil svoje visitační cesty na vikariátu brandýském a rozhodl se zastaviti v chrámu Panny Marie a pokloniti se před posv. Paladiem země České.

Ndp. kardinálovi vyjeli vstříc katoličtí legionáři a Orlové na koních, provázejíce ho pak přes celé město, vyzdobené prapory ve státních a papežských barvách a zaplněné tisícihlavými zástupy až k budově kapitulního děkanství, kde čekaly seřaděné šiky orelské, aby vzdaly hold svému arcipastýři.

Jásot a volání slávy ozvalo se, sotva nejdp. kardinál vystoupil z auta. Ndp. kardinála provázal J. Exc. světicí biskup dr. Ant. Eltschkner a sekretář důstp. J. Boukal. Provázen nadšeným voláním slávy, prošel ndp. kardinál špalíry Orelstva a věřícího lidu, který poklekal, přijímaje s hlubokou zbožností jeho požehnání.

Nadšený projev nejdp. kardinála k Orelstvu a legionářům.

Ndp. kardinál uvítal u vchodu zástupce Orelstva místostarosta Čech a za katolické legionáře dr. Polanský. Nejdp. arcipastýř byl potěšen nečekaným uvítáním a proto spěchal, aby odpověděl s balkonu děkanské residence. — Projev nejdp. kardinála byl při-

jat netušeným nadšením a bouří potlesku.

Nejdp. kardinál děkoval Orelstvu a katol. legionářům za pozornost, kterou u příležitosti zahájení jubilejních slavností Paladia projevili, načež pravil: "Nemohlo být pro mě krásnějšího okamžiku než, že mě do Staré Boleslavi doprovázela čestná stráž orelská a legionářská. Vzdávám za to vroucí dík!"

Mluvě pak o úctě mariánské, přirovnal Orly k orlu, o němž mluví tak často Církev—k sv. Janu, miláčkovi Páně. "Stejně jako tento Orel," pravil nejdp. kardinál, "vroucně miloval Matku Boží a jak byl jí milován, tak i naše Orelstvo a říkám—moje Orelstvo—abych zdůraznil svůj poměr k našemu Orelstvu—tak i moje Orelstvo jistě lne teuže láskou k Matičce Boží a k Božskému jejímu Dítku. A nemohlo být jistě krásnějšího holdu, než toho, který jí vzdalo dnes Orelstvo."

Obraceje se pak ke katolickým legionářům, pravil ndp. kardinál, že není náhodou, že svůj projev činí v blízkosti kostela sv. Václava, kde svatý kníže vykrvácel za drahou vlast a národ. "Také naši katoličtí legionáři bojovali a krváceli za naši vlast a proto nemohlo být krásnějšího zahájení jubilejních oslav Paladia, když v blízkosti dějiště mučednické smrti—na místech zkropených krví sv. Václava—modlili se katoličtí legionáři a s nimi celý národ za pokoj a mír naší vlasti. Vzdávám za to dík a svolávám na ně na přímluvu Rodičky Boží a sv. Václava požehnání Boží a na přímluvu Tě, jež byla vždy Čechům drahá a již i český národ byl milým, svolávám požehnání na celou republiku a z té duše jí přeji mír a pokoj. Orelstvu a našim legionářům volám upřímné Zdař Bůh!"

Nelze vypsati obrovské nadšení a bouřlivý potlesk, kterým celé shromáždění přijalo projev svého nejdp. arcipastýře. Byly to nezapomenutelné okamžiky!

Pontifikální sv. požehnání a hold Paladiu.

Večer konala se v chrámu P. Marie májová pobožnost, které se zúčastnilo velké množství družiček a věřících, zejména poutníků, kteří vytrvale čekali na pontifikální svaté požehnání nejdp. kardinála. Chrám stkvěl se nádhrou květinové výzdoby a hlavní oltář tonul v moři světla.

Slavnostní májové kázání měl opět nadšený ctitel mariánský kanovník Josef Málek.

Nejdp. kardinál byl uvítán na schodišti duchovenstvem, žehnal je všem, vešel do chrámu, kde po pontifikálním sv. požehnání vzdal hold a poklonu milostnému Paladiu země České, jež bylo vystaveno na hlavním oltáři.

Stejně vroucně poklonili se milostnému obrazu Matky Boží kněží a věřící, již Matičce Boží—své mocné Královně a Pomocnici přednášeli vroucí prosby a modlitby.—

Čistota rasy.

Dědeček nynějšího rakouského místodržitele Seyss-Inquarta byl ředitelem německého gymnasia v Olomouci a psal se Sayc. Jeho manželka se rodným jménem nazývala Čtvrtečková a byla Češka z Českomoravské výsočiny. Ředitel Sayc přijal ke svému jménu jméno své choti, ale ve znění latinském—"Inquart". Jeho vnuk, rakouský místodržitel, změnil i jméno dědečkovu, znějící dosti česky jako zajíc a tak se stal ze Sayce-Čtvrtečky Seyss-Inquart. — Také Henleina babička byla Češkou a jmenovala se za svobodna Helena Dvořáková.

Český král na cizích známkách. Velkovévodství lucemburské vydalo poštovní známky s vycobrazením krále Václava IV., který byl současně vévodou lucemburským.

Nil je nejrybnatější řekou světa, neboť v jeho vodách žije z 20,000 známých druhů ryb 8,000 druhů.

DOPISY.

HALLETTSVILLE, TEX.

Ctěná redakce a čtenářstvo Č. Ž.

Opět Vám přináším nějaké zprávy, ale bohužel jsou samé smutné. Minulou neděli, když pí. Františka Kopecká, manželka p. Jos. Kopeckého, bývalého vydavatele N. D., o šesté hodině ráno chtěla vstávat, že se vypraví na ranní mši sv., udělalo se jí nevolně a ve chvíli již byla raněná mrtvicí. Zůstala bez vědomí po celý den a po jedenácté hod. v noci vydechla naposled. Byla to na pohled žena zdravá a silná, že by nikdo netušil, že svíce jejího života již dohořívá. Měla velice pěkný pohřeb ve čtvrtek. 20 dpp. bylo přítomno a velmi mnoho lidí i z větší vzdálenosti. Zanechala v nezměrném zármutku manžela, 8 dětí, z nich jsou 3 Sestřičkami, a jeden syn je na studiích. Byla také členkou našeho spolku K. J. Ž. T. číslo 2. a před lety bývala i předsedkyní ve spolku. Právě jest tomu dvě leta, co náš nový prapor byl posvěcen, a je to již čtvrtá spolusestra, jež s ním byla odprovázena k věčnému spánku. Bůh ti dej, drahá spolusestro, lehké odpočinutí a přijmi duši tvoji do radosti věčné, a truchlící rodinu potěš Pán Bůh a zahoj bolavá srdce jejich.

A sotva byl místo v kostele uprázděno a pí. Kopecká pohřbena, ihned zase se rozlehla truchlivá zpráva, že zemřel náš milovaný dp. Alois Mathis. Byl nemocen po dvě leta. První rok jezdil k lékařům i dlel v nemocnici v San Antonio, ale druhý rok již celý přeležel doma ve fari, a dvě ošetřovatelky měly stále při sobě, nechtěl již do nemocnice jít. Až konečně smrt ho vysvobodila z trápení pozemského. Zemřel ve čtvrtek v noci a jeho pohřeb se konal až v pondělí druhého května. Po celý ten čas všechny spolky se vystřídaly a měly stráž při rakvi v kostele po čtyři noci a stále se modlily růženec spolky i školní děti a

Sestřičky. Celé zástupy lidí i nekatolíci přicházeli ještě naposled popatřit v tu jeho milou tvář, v níž bylo zřítí posvátný klid a mír, neboť on s každým žil v pokoji a míru, a teď již dosáhl pokoje věčného. Pamatuji se, jak před 20 lety se k nám na zdejší osadu dostal. V prvním svém kázání pravil, že chce vychvát všem i našincům. Byl národnosti německé, ale brzy se dosti dobře česky naučil, že mohl i kázat a každou třetí neděli, kdy naše české spolky mívaly schůze, bývalo české kázání; i křížovou cestu konával v řeči české. Zajisté to byla velká obět' od něho. A co těch zpovědí našinců vyslechl, to je zapsáno u Boha na věčnosti. Jak slíbil, tak vše splnil, a s každým dobře vycházel. Jak se těšil, že se dočká té radosti, jak jeho žáci a ministranti budou vysvěceni na kněze. Má to být již příštím rokem, kdy bohoslovci: ctih. p. Antonín Matula a James McKnight mají být vysvěceni a slaviti primici v naší osadě. Ale již se té radosti nedočkal, odešel k svému Stvořiteli, aby přijal odplatu věčnou. Měl velice pěkný pohřeb. Spolků celé dlouhé řady s prapory a smutečními odznaky dělalo špalír a 40 malých družiček s lilijemi v rukou značilo 40 let jeho kněžství. Nejdp. arcibiskup ze San Antonio, 5 monsignorů, přes 50 dpp., ctih. Sestřičky a školní děti a lidí z celého okolí, to byl průvod, že se do kostela sotva polovice vešla. Nejdp. arcibiskup měl proslov nad zesnulým, že každé oko muselo se zarusit. Celá osada truchlí nad ztrátou pastýře tak dobrého, našeho dp. Mathise. Před 6 lety opravil náš již sešlý kostel, postavil pěknou osadní síň, a vždy se jen varoval nadělat dluhů na osadě. Říkal, že s dluhy se nedobře spává. Tak byl starostlivý o svou osadu, ani nikdy prázdniny si nevzal a nikam nejezdil, vždy byl spokojen mezi námi, až zákeřná nemoc jej zachvátila a život jeho ukončila. Také přijel na jeho pohřeb jeho

synovec dp. Josef Mathis z Pennsylvanie, jediný jeho příbuzný. Ve středu odjel zase zpět do svého domova; náš dp. A. Drozd jej provázal až do Houstonu.

Budeme povždy vzpomínat na našeho duchovního otce dp. Mathise ve svých modlitbách; kéž jej Bůh odmění korunou slávy věčné.

Dnes jsme zde měli slavné sv. přijímání dětí. Náš dp. Ant. Drozd je měl pěkně nacvičené a připravené.

Již se můj dopis tuze prodloužil, musím ukončit. Srdečný pozdrav ct. redakci a všem čtoucím posílá Marie Kuhnová.

MONROEVILLE, OHIO.

Ctěná redakce!

Předem Vám a všem čtenářům i čtenářkám zasílám srdečný pozdrav a dík za správné posílání mně tak milého časopisu. Velice pěkně popsala pravou vlčnovskou selskou svatbu paní Marie Knotková z Chicaga. Ačkoliv Vlčnov od mojí rodné vesnice je vzdálen 5—6 hodin cesty pěšky, přece tytéž zvyky jsou tam jako u nás, a proto se Vám pí. Knotková nedivím, že jste tím vším byla mile překvapena i tím krásným a pracným vyšíváním, na které je čas jenom v zimě a skoro na jaře, než začne práce v poli, neboť v létě vyšívá na venkově nejde. Při čtení toho dopisu jsem si vzpoměla na příhodu, na kterou bez úsměvu nezapomenu. Asi před 10 lety jsem byla zde také na svatbě, a že ženich i nevěsta byli rodičů moravských—oba v kraji rození, tak se svatba odbývala po krajevsku se všemi zvyky našinskými. Nescházelo ani podkuvání, ani lazírování a aj nevěsta se prodávala. Na té svatbě bylo i několik rodin amerických, a aby tedy všechno věděli, co to či ono znamená, tak vždy se jim vše vysvětlilo. Tak bylo, když se měla nevěsta prodávat, tak také byli upozorněni, že nevěsta je pro každého na prodej, kdo dá více, může ji mít. Ale to se nelíbilo těm hostům

americkým, začali nevěstu litovat a že může být ženicha hanba, že to dovolí, a co jsme my "Bohemini" za národ, když je mezi námi něco takového dovolené—asi mysleli, že jsme lidožrouti. Ale nepomohlo nic. Nevěsta se prodávala přes všechno litování. Až už byla prodaná, došel jeden ten anglik, že jestli aj on by mohl kupovat, že on tu nevěstu zná již dlouhý čas, že ví, že je hodná "girl" aj celá její rodina, že on by jí neublížil. Tak ten co prodával i ten kupec, co už měl nevěstu koupěnou, na sebe pochlédli. No a po všelijakém domlouvání ten první kupec si dal říci a tu milou nevěstu pustil tomu anglikovi; ten dal na ni papírový dolar, ale ještě se znovu přeptával, jestli tu nevěstu může skutečně mít. Prodávač zase znovu jišťoval, že nevěsta je jenom jeho, a ještě mu s ní sliboval věci možné i nemožné. Ten chudák tak se usmíval, jak dobře koupil nevěstu mladou a všelijakých slibů s ní, a to všechno jen za dolar. Celý rozradostněný si šel pro ni, neboť nevěsta celý ten čas seděla za stolem, a před ní byl natažený ubrus po délce i šířce, takže po celý prodej ji vůbec vidět nebylo. Ubrus odtáhli, a tu bych Vám, milé čtenářky i čtenáři, přála vidět jeho překvapení. Jak kdyby ho někdo za krk seknul, přičapnul, a teď na tu svoji koupi zůstal hledět nejen očima otevřenými, ale též ústy. Ale jak by ne, kdy spatřil místo mladistvé nevěsty, kterou tak dobře znal, sedět na jejím místě obstarožní maminku i s dět'átkem v náručí. A že za maminku byl mužský přestrojený, který byl tak trochu podroušený, plakal i choval, tak si představíte, jak asi dopadal, a proto to překvapení. Ale přece to bylo k něčemu dobré. On totiž ten anglik skutečně myslel, že pravá nevěsta se prodává, jenže to mu nešlo do hlavy, vždyť že zná naše lidi dost' dlouho, aby něco podobného bylo možné mezi námi. Že nevěsta seděla u okna a před

ní byl ubrus, tak mezi prodejem se vytratila nepozorovaně a tím-těž způsobem se na její místo dostala ta mužská maminka.

Uměli ti naši předkové ve šprýmech i špásch býti vynalézaví, a pak těch písni všelijakých co uměli. Jaká by to byla svatba, aby se při ní nezpívala píseň o svatbě v Káni Galilejské, anebo "Přeušlechtilé manželství hned v ráji štípeno", a mnoho jiných. Ale staří lidé vymírají a s nimi vymírají všechny pěkné zvyky i obyčeje.

Jak to asi dopadne tam u nás? Vždyť ten lid tam nezapoměl na útrapy z poslední války, a zase již nová na obzoru. Pak si vzpomínám: Bylo to asi roku 1916, když mně moje již v Pánu zesnulá sestra poslala dopis, kde mimo jiné mi psala, kdo z mladých hospodářů je doma na dovolené, a podotkla, že snad za 20 let bude císař pán potřebovat zas vojáků, tak že je posílá na dovolenou. Bylo to psané žertem, ale jak se zdá, žertem docopravdy. No ale žádné stromy nerostou až do nebe, tak ani Hitler tam nenaroste. — Inu, svět se mění a lidé v něm. Ačkoliv v Evropě sesadili císaře i krále, krvelačnost lidská tím není nasyčena, ba zdá se, že poturčenec horší Turka, ačkoliv ani všichni Němci nejsou s Hitlerovým počínáním spokojeni.

Při zakončení tohoto dopisu srdečně tisknu pravici pí. Marii Novákové z Texasu, která tak překrásné básně píše; taktéž pí. Žofii Nechvátalové. Škoda je těch perliček, které si milé paní necháváte jenom pro sebe, proto pište častěji.

Srdečný pozdrav vážené redakci a celé čtenářské rodině zasílá dlouholetá

Odběratelka.

Žádný vliv. A: "Poslyš, já nespím a nemohu spát už plných 14 dní ani jednu noc, pořád se jen převaluji na posteli." — **B:** "Potom se tedy ovšem nedivím, že nespíš."

CLEVELAND, OHIO.

Zjevení, které měla Terezie Neumannová na Nanebevstoupení Páně.

Vidí večeradlo, kde Pán Ježíš jedl s apoštoly Poslední Večeři. Od stropu visí tři olejové lampy. Záclony jsou spuštěny uprostřed rozhrnuté. Jedenáct apoštolů sedí na polštářích okolo dlouhého nízkého stolu, na způsob toho při Poslední Večeři. Filip obsluhuje. Uprostřed stolu pokládá podlouhlou mísu, nízkou, na které jsou dvě ryby, jedna velká, druhá malá; na podnosu přináší chléb a džbán. Napřed rozdává chléb, každému krajíc, pak velkým nožem, který na špicí je zakřiven, s kostěnou násadou, krajíc kousky z velké ryby. Dělá to pravou rukou, levou drží hlavu ryby. Kousky pokládá Filip na krajíce chleba, který mu apoštolové předkládají. Když je ho-

Horké letní počasí často zavinuje nezdravost, kyselost žaludku, davení, zvracení, špatné trávení, průjem aneb jiné zažívací poruchy. V mnohých takových případech, mírně alkalický léčivý prostředek vykoná mnoho k docelení úlevy. Zkuste

Dra. Petra Žaludeční Silitel

vykající alkalický "celoroční" léčivý prostředek proti jistým prudkým žaludečním poruchám jako jsou: pálení žáhy, kyselost žaludku a jisté druhy špatného trávení. Jelikož jest alkalickým, neutralizuje dráždivé kyseliny v žaludku a tím pomáhá od bolesti hlavy, davení a nepříjemnosti způsobených zažívacími nepořádky.

Od roku 1885 pomáhal tisícům trpících "Letními Chorobami", jejich příznaky jsou průjem, křeče a zvracení, obvykle zaviněné nesprávnou stravou a nápoji. Opatřte si dnes 2 pravidelně 60é láhve za pouhý \$1.00, poštovné vyplaceno!

Dra. Petra Hoboko

jest časem vyzkoušený žaludeční lék, který pomohl během posledních pěti pokolení milionům trpících: nervosou, nezdravostí, zácpou a zkaženým žaludkem, následkem špatného trávení a vyměšování. Pravidelně sřeva. Pomáhá trávení. Opatřte si dnes velkou 14 uncovou Zkušební Láhev za pouhý \$1.00, poštovné vyplaceno!

Na požádání pošleme léky na dobírku (C. O. D.)

V Kanadě dodávány beze cla

Dr. Peter Fahrney & Sons Co.

2501 Washington Blvd.

CHICAGO, ILL.

Dept. D809

to, vezme svůj díl chleba a ryby a jde na své místo, aby také pojedl. Pak všichni povstanou. Někteří přidržují ruce na stole, jiní drží v nich utěrku. Všichni hledí vzhůru po několik okamžiků. Po této modlitbě posadí se a jedí. Sotva počnou jíst, když Spasitel zjeví se uprostřed pokoje, za Petrem a Janem. Promluví několik slov na pozdrav. Apoštolové též pozdraví, pak jsou nepokojní. Jan běží pro polštářik; Petr, Tomáš a Jakub dělají pro Pána místo, ale Filip má největší pilno. S chvatem podá chléb Spasiteli, též kousek ryby, kterou dává na chléb s ostrým nožem. Spasitel povstane, rozprostře ruce nad jídlem, hledě k nebi, pak se obrátí, sedne na polštářik a pojídá. Některým Filip po druhé dává chléb a rybu, ale ještě se nedotkl té malé ryby.

Po jídle všichni, napřed Spasitel, napijí se ze džbánu, který je úzký nahoře i dole a veliký uprostřed. Pak Spasitel promluví důležitě, ale krátce. — Opět Terezie vidí Filipa, jak povstane se svého místa a ztrácí se ve dveřích, ale spěšně se vrací a přináší med na dvou talířích. Jeden je podlouhlý, na něm hodně medu v kouskách; druhý talíř je kulatý, na tom jen málo medu; ten pokládá na stůl. Větší talíř podává okolo, napřed Spasiteli. Pak ubrouskem očistí si ruce. Též Spasitel má ubrousek. Při Poslední Večeři jich nepoužívali, On tenkrát měl na sobě tmavožlutý oděv, ale teď má oděv sněhobílý. Když Filip byl hotov s prací, přisedl Spasitel a mluví. Má dlouhou a důležitou rozmluvu. Jazyky apoštolů také jsou rozvázané, mluví nepřetržitě, ale Petr mluví z nich nejvíce. Pak všichni opouštějí tento pokoj. Napřed Petr, Jan a Spasitel zmizí dveřmi. Na ulici jdou dva a tři v hloučkách pohromadě a mnoho rozmlouvají. Spasitel byl vždy vpředu. Všichni byli bosi. Tak ubírají se ulicemi Jerusalema, a právě se rozednívá, když krácejí k hoře Olivetské.

Spasitel stojí na kamenu, asi pět stop před Ním stojí jeho Matka (Terezie stojí na pravé straně za Blahoslavenou Pannou). Ještě asi deset žen je přítomno, mezi nimi Magdalena, Veronika, ženy, které byly u hrobu v jitro Velikonoční; též dvě jiné, jedna podobná Magdaleně, byla větší a měla tmavé vlasy (Marta), s nimi byl starší muž, měl krátký plnovous (Lazar). Bylo tom desetkrát více mužů nežli žen; byli to apoštolové, vojáci, Římané a Židé. Mezi nimi Terezie Neumanová dobře poznává tři, kteří zaji Spasitele a hrubě s Ním tehdy zacházeli; též přítomen jest voják, který probodl bok a srdce Ježíšovo kopím (Longinus), též důstojník, který slezl s koně na Kalvarii a prohlásil božství Ježíše Krista.

Napřed Spasitel milostivě promluvil k zástupu, pak nejdéle mluvil k apoštolům, kteří stáli nejbliže u něho. Petr krátce odpovídal za všechny. Ježíš rozloučil se s Marií; zdali ona odpovídala, Terezie N. nemohla říci. Father Naber ptal se Terezie, co Spasitel řekl své Matce. Ona odpovídala: "Ezal levat Abba. — Ted' jdu k mému Otci." Kněz chtěl vědět, zdali slyšela ona slova zřetelně. "Opravdu," ujišťovala, "vždyť jsem stála vedle Matky Boží." Když Spasitel rozloučil se s nimi, pozvedl oči své k nebi a vztáhl ruce své nad zástup přítomný a žehnal všem. Rány Jeho rukou a nohou jasně se stkvěly. Poslední pohled na Jeho Matku a apoštoly a pomalu se zdvihl od země, obrácen zády k vystupujícímu slunci. Pro Terezi též Spasitel měl zvláštní pohled přátelství, který nedá se zapomenout. Výš a výše zvedal se Spasitel k nebi. Jeho rány zářily, dlouhý, široký bílý šat vlál a třpytil se bělostí nad sním v slunečních paprscích. Oči přítomných byly upřeny na Spasitele ubírajícího se do nebe, a Terezie pohlédla vzhůru, jakoby chtěla proniknouti zrakem nebe, jak vysvětluje farář Naber. —

Posléze Spasitel byl tak vysoko, že vyhlížel jako malé děčko; Jeho ruce byly rozpaženy a rány na rukou i nohou neustále se třpytily. Pak zmizel jim z očí — ještě možno jim bylo viděti jas, paprsky a malé mračno, světlo šlo výše a též zmizelo.

Ted' obloha byla modrá a slunce vyšlo v plné kráse. dyž Terezie pohlédla k zemi, viděla dva světlé mladé muže v bílém šatu, opásané v životě; měli dlouhé vlasy, ale žádná křídla. Oba stáli na kamenu a mluvili k apoštolům jejich řečí. Jeden z andělů dvakrát rozestřel ruce nad přítomnými, aby něco naznačil, a pak náhle zmizeli.

Všichni přítomní sklonili hlavy své a tak zůstali po nějaký čas. Pak pohlédli k nebi naposled a pak jeden na druhého, a začali rozmlouvat. Marie něco důležitého povídala Janovi a ukázala mu něco na kamenu. Byly to stopy zanechané na kamenu od Spasitele. Všichni, Marie i apoštolové s Magdalenou v čele, přistoupili, aby si prohlédli kámen

Kloubový revmatis.

V roce 1921 jsem dostala do palcových kloubů na obou rukách revmatis. Kdo podobně trpíte znáte tu bolest. V noci nelze spát a jak to dopadá s prací jistě víte. Bylo to v létě. Celé léto jsem nosila ruce ovázané, stěžující sama sobě, že Nonat jiným pomáhá, ale mě ne. Přes to ale jsem vytrvala náplasti dávat a po delším čase se to vyléčilo. Od té doby již uplynulo 17 roků a bolest se nevrátila.

Na rozličné at' suché neb otevřené bolesti se Nonat osvědčila, která bez operace vytáhne dřevěné i ocelové třísky, stěly a jiné předměty v těle uvolí; ale musí to být

Cena Nonat jest 50c a \$1.00, poštou 55c a \$1.05. Ptejte se vašeho lékárníka, neb jednatele, ale nic jiného neberte, raději pište na naši adresu:

MARIE LEIBLINGER & CO.,
P. O. Box 285. Altadena, California.
V Chicago u p. F. Nanak, 1724 W. 18th Pl. — V Cleveland, O. u p. F. Krobůšek, 12718 Holborn Ave.

z blízka. Pak opouštěli horu Olivetskou v hloučcích; Marie mezi apcstoly. Terezie následovala je pozdálí. Většina z nich plakala.

Křesťanská zbožnost zvěčnila tuto slavnou událost Nanebevstoupení Páně tím, že vystavěla basiliku na hoře Olivetské nad místem, kde Spasitel vznesl se na nebesa. Zde pod sklem chován jest pravý kámen, na němž Kristus stál v okamžiku odchodu, a na němž vtisknut otisk Jeho božských nohou. Jak významné pro nás jsou tyto požehnané šlépěje! Jimi učí nás Spasitel, že jediný pravý způsob, jak dosíci nebe, jest, abychom měli vždy před očima Jeho šlépěje a věrně kráčeli v nich a snažili se napodobit Jeho svatý život. Tak jako milující Srdce Marie neustále se spojovalo s Ním po Jeho nanebevstoupení, s jakou zbožností a láskou přijímala denně Ježíše, tak i my nápodobní Jí duchem, který vždy spojoval blah. Pannu s božským Srdcem vzkrísěného Krista, neb On a jediné On může ukojiti lidské srdce, jež stvořil pro Sebe.

Vždy Vaše v Božském Srdci
Kristina Kamenická,
4313 Dolloff road.

NEW YORK, N. Y.

Čtená redakce České Ženy!

Mnohokrát Vám děkuji za opravení mojeho předplatného a za zaslání lístku, od kdy a do kdy mám zapláceno. Ted' je to všechno v pořádku.

Musím se Vám taky s něčím pochlubit. Z naší osady nemám moc látky ku psaní, ale přece něco. Nebyla jsem dlouho nikde, byla jsem upcutána zlou nemocí, ale chvála Pánu Bohu, už je to zase lepší, takže jsem si mohla v neděli přijet zase jednou mezi svoje osadníky a byla jsem mile překvapena.

Dne 8. května pořádal spolek Sokol-Orel 32. veřejné cvičení v osadní síni Panny Marie Ustavičné Pomoci. Ráno o půl osmé při mši sv. přistoupil společně celý sbor k sv. přijímání. Po mši sv.,

kteřá obětována byla za sbor, měli připravenou chutnou snídani dole v basementu. Vdp. Hlobil, rektor osady, podotkl odpoledne na jevišti, jakou měl radost, jak byl kostelíček hezky naplněn. Kéž by tak byl naplněn každou nedělí. No, doufejme, že se to taky polepší.

Ale teď musím začít o tom překvapení. Spolek Sokol-Orel je velice oblíbený, at' pořádá cokoli, vždycky má krásnou návštěvu, ale tentokrát to překvapilo každého. Než začal cvičit, byla síň naplněna a začali to od té drobotiny. A to jste měli vidět, co jich bylo a s jakou radostí se přihrnuli do té síně. Každému ta očička zářila nadšením co měli diváků a hezky jim to šlo, oč má zásluhu sleč. Helena Svobodová. Pak přišli hoši, a těch bylo ještě víc, a všichni tak s radostí a dychtivostí na ten povel čekali; cvičili moc hezky a nejpodařenější byl Vašíček Švihura, nejmenší z nich, že ho nebylo ani v zadu vidět, ale nejvíce obecnstvc rozesmál; to je malý diplomat. Pak přišli větší holky, nato hoši, ale ti dělali akrobatické výkony. To jsme všichni na to koukali. Letos nás opravdu velice překvapili svými výkony. A což pctom na bradlech a na hrazdě, takové krkolomné kousky dělali, že opravdu se mohou vsude ukázat a sklídí jen pochvalu, na čemž mají velikou zásluhu p. Hřišičák a pan Mestyanek. Po cvičení byla chutná večeře dole v basementu pro všechny za pouhých 35 centů, a po večeři tanec při oblíbené hudbě p. E. Miláčka, při které se všichni hezky pobavili a vytančili. Tak jsem Vám to tak trošku vypsala, nechci zabírat moc místa. Možná, že někdo jiný Vám to lépe vysvětlí a vypíše jako já.

Posmrtná vzpomínka. Dne 4. června bude tomu rok, co jsi se s námi navždy rozloučil, můj vroucně milovaný manželi a dobrý otče. Byl jsi nám všem vždy drahý a milé máme na tebe vzpomínky. Odchod tvůj stále stejně

bolí, ale zato bude naše shledání jednou radostné. My na tebe stále vzpomínáme v modlitbách. — Spi sladce v lůně posvátném, dříměj sen věčnosti; až jednou zazní trubka vzkříšení, sejdem se v nebeské radosti. V upomínku napsala tvoje manželka a dítka.

Čtenou redakci a celou čtenářskou rodinu srdečně zdraví

Frances Kotásek

OKLAHOMA CITY, OKLA.

Čtená redakce Č. Ženy!

Bud'te tak laskavi a uveřejněte poděkování za vyslyšení mojích prosby k těmto svatým. Děkuji Bož. Srdci Pána Ježíše a Panny Marie, sv. Josefu, sv. Terezičce Květince Ježíšově, sv. Ritě, sv. Judovi a sv. Gerardovi za vyslyšení mé prosby. — Posílám dolar sirotkům, aby se modlili na můj dobrý úmysl. S Bohem!

Čtenářka Č. Ženy.

Právě tak, jako není na světě nic nad člověka, není v člověku nic nad charakter.

Cenný dárek čtenářkám České Ženy

S každou objednávkou na M. V. Apona Thé za \$1.00 — obdržíte úplně zdarma, jednu padesáticentovou krabici kráslivého, Apona nového prášku na obličej. — Budete mile překvapeny tímto první třídy kosmetickým přípravkem. Prášek je neškodný, jemný, dobře přiléhající a na pleti neviditelný. Dá hned po použití svěží, krásný, příjemný, libezný vzhled. Má delikátní nežnou vůni, hodí se na každou pleť a dán je do ozdobné krabice.

Marie Votýpkové Apona Thé je v tisících rodinách vážených a pokročilých krajanů, oblíbeným lékem. Mírně, působivě účinkuje, přináší veselou náladu, svěží krev, volnou stolic, sílu a zdraví, všem kteří udržují si s ním játra, ledviny, žaludek, žluč a moč i zaživací a odváděcí ústroje—pročištěné od všech nezdarych, jedovatých látek. Příjemné k užívání. Je spolehlivý lék pro těžko pracující otce, osvěžovatel drahé matičky, výborný pro stařečky a nejlepší přírodním lékem pro Vaše milované dítka. Cena velké rodné krabice na dlouho stačící—\$1.00, vyplaceně. S každou objednávkou Vaší jednoho M. V. Apona Thé za \$1.00 — zašlu úplně zdarma jeden prášek na obličej za 50 centů. Máte obojí v ceně \$1.50 za \$1.00 vyplaceně. Tyto neobvyklé výhody jsou jen u mě k dostání, do 31. prosince 1938. Oba tyto přípravky učiní i hezký, milý dárek přátelům a známým od Vás. Marie Votýpka, 120 E. Wayne St., So. Bend, Ind.

Sousedé Spojených Států na jihu.

F.L.I.S.

Často vidáváme v amerických novinách zmínku o "Latinské Americe". Tímto termínem označují Američané všechny americké státy, osazené latinskými národy z Evropy. Mezi tyto státy počítáme Haiti, osazené Francouzi, Brazílii, osazenou Portugalcí, a osmnáct španělských republik.

Následujících několik poznámek o amerických jižních susedech je vyňato z cyklu rozhlasových přednášek, uspořádaného "U. S. Office of Education" ve snaze upevnit vztahy mezi americkými národy na základě lepšího vzájemného porozumění.

Obyvatelstvo Jižní Ameriky.

V žilách Španělů koluje krev mnoha ras: Keltů, Feničanů, Řeků, Římanů, Židů, Maurů a j.

V Latinské Americe žije spousta míšenců. Potomci španělsko-indiánských rodů jsou tak zv. "Mestizové". V Brazílii žijí míšenci "Mamalucové" děti ze smíšených manželství Portugalců a Indiánů. Dále jsou zde Mulatí, potomci bělocha a černošky, a "Zambové", míšenci černochoů a Indiánů.

Tito míšenci se ještě dále žení a vdávají s Indiány, černochoy a bělochy a na jejich potomcích je patrna pozoruhodná různorodost typů. Jim po boku zachovaly se však ještě celé skupiny čistokrevných Indiánů, i černochoů. V některých jižních částech Jižní Ameriky bělošská populace dokonce vzrůstá, hlavně následkem přistěhovalectví ze zemí evropských. V jiných částech země množí se nejvíce "Mestizové". V horském pásmu And žije až dosud nejvíce čistokrevných Indiánů. Na některých místech západního pobřeží Jižní Ameriky počínají se objevovat nové typy míšenců: přistěhovalci z Číny a Japonska přenášejí své rasové zvláštnosti do Nového světa.

Republiky Latinské Ameriky.

Latinská Amerika zaujímá plochu třikrát větší nežli Spojené Státy a zabírá přes polovinu pevniny západní polokoule. Znamenná část Jižní Ameriky zůstává dosud neprozkoumána. Podél toku Amazonky je ještě tisíce čtverečních mil panenského pralesa, kam nikdy noha bělocha nezabloudila. Též východní svah druhého největšího pohoří světa — And — je až dosud neprobádán.

Brazílie, s rozlohou přes 3,285,000 čtverečních mil, je takřka světem sama o sobě. Je to největší stát na americké pevnině, ačkoli má populaci pouhých 13,000,000 duší. Brazílie honosí se nejdelším mořským pobřežím všech zemí světa, pobřežím, táhnoucím se 5,000 mil. Přístav jejího hlavního města — Rio de Janeiro — je jedním z nejkrásnějších na světě. Je to obrovský vodní ovál v rozloze 90 čtverečních mil, dosti rozsáhlý, aby tam mohly zakotvit všechny válečné i obchodní lodě světa.

Argentina, jeden z velkých zemědělských států světa, zabírá velkou část na jihu Jižní Ameriky. Rozkládá se na ploše asi 1,078,000 čtv. mil a má 12,600,000 obyvatelů. Hlavní město republiky, Buenos Aires, má asi 2,350,000 obyvatelů.

Nejbližší náš soused, hned za Rio Grande, je republika Mexická, rozprostírající se na ploše 767,000 čtverečních mil a zalidněná osmnáctimilionovou populací. Tento stát upoutává na sebe posledních pár let pozornost celého světa hlavně svou snahou o zavedení "pokrokového" zákonodárství sociálního a o zužitkování ohromných zdrojů přírodního bohatství.

Peru, Kolumbie, Venezuela, Ecuadoar, Bolivia, Chile, Honduras, Nicaragua, Paraguay, Panama, Uruguay, El Salvador, Costa Rica, Santo Domingo, Guatemala a Haiti jsou ostatní Latinské republiky. Uruguay, o níž se vždy mluví jako o jednom z malých států, je větší než Anglie,

Panama je větší než dvojnásobná rozloha Švýcarska.

Důležitým přírodním rysem Latinské Ameriky je ohromné horské pásmo, které je jakoby pokračováním severoamerických hor Skalistých. Aconcagua v západní Argentině dosahuje výše 23,000 stop. Nejnížší bod pásma je v Panamě tam, kde byl vystavěn kanál, spojující oceán Atlantický s Tichým.

Území Latinské Ameriky prostírá se od jižního antarktického kruhu přes rovníkové trópy až do severního mírného pásma. Velká část tohoto území je přes dvě míle nad hladinou mořskou; právě toto položení rozhoduje o podnebí jednotlivých států, spíše nežli jejich zeměpisná šířka. Tak na příklad v hornaté Bolívii kolísá roční teplota od 2 až do 100 stupňů Fahrenheita.

Latinská Amerika produkuje více důležitých plodin nežli kterékoli jiné stejně veliké území na světě. Tato část Ameriky je domovinou obyčejných i sladkých bramborů, rajských jableček, kukuřice, vanilky, burských oříšků, avocados, guajavy, kakaa, casy, coky, tabáku, tagui, kaučuku, dřeva quebracho a j.

Kulturní vývoj.

Kolonisace španělské Ameriky započala o plné století dříve, než badatelé a osadníci počali se vážně zajímat o Ameriku Severní. První tiskařský lis objevil se v Mexiku již roku 1537. Roku 1607, kdy byla založena prvá anglická osada u Jamestownu, vycházely již v Mexiku a v Limě novinářské zprávy, a mexická universita, založená roku 1537, byla již proslavená po celé Evropě.

REVMATISM

Bolest' rychle ulevená.

Musíte docílit rychle, umírňující úlevy od bolesti přivoděných svalovým revmatismem, bolesti v kyčli, bolesti v kříži, zádech neb údech, anebo Vám vrátíme ihned Vaše peníze. R-S-A kapsulky jsou vědeckou přípravkou a neobsahují žádné omamující neb zvykotvorné drogy. Nečekejte až se mučivé bolesti znovu vrátí, nýbrž zašlete poukázku na pouhých \$2.00 ještě dnes, anebo zaplatíte poštovním poslu při obdržení. Píšte ihned na Kraft Laboratories Dept. 56, P. O. Box 86, South Chicago, Ill. Učíte to teď!

pě. Města Lima, Bogota, Cordoba a Surce měla university dříve, nežli byla v Severní Americe založena první kolej. Dnes má každá ze zemí Latinské Ameriky dobře řízený školní systém a vzdělávací činitelé vynakládají veškeré úsilí na vymýcení negramotnosti, která je aspoň v některých republikách až dosud silně rozšířena. Jak v literatuře, tak i v krásných uměních dělá Latinská Amerika velký pokrok a získává pozornost i uznání celého světa.

Nohy volají o pomoc.

Dnes snad nenajdeme člověka, který by si alespoň jednou za den neumyl ruce. "To je přece samozřejmé," řekne vám každý na tuto poznámku, "přece bych nechodil se špinavýma rukama." U rukou je to tedy přirozené, ale jak to vypadá s nohama?

Většina lidí si říká, podporována pohodlností a nedostatkem energie, že nohy není vidět a proto není třeba o ně pečovat jako o ruce nebo obličej. A tak se ponechávají nohy, které jsou denně namáhány, jejich osudu. Dovedete si představit, jak by vypadaly vaše ruce, kdybyste je několik dnů nemyli? Tak asi vypadají vaše nohy. Námitka, že ruce se nejvíce ušpiní při práci nebo ve styku s okolními předměty, je sice oprávněná, ale u nohou vykonává tento stejně škodlivý účinek pot.

Při nedbalé péči o nohy se pot totiž hromadí a dráždí potní žlázy, a těch je na noze hodně, k ještě většímu vyměšování potu. Pot se začne rozkládat, k tomu se přidruží bakterie, kterým se pochopitelně v teplém, vlhkém prostředí velmi dobře daří, a vešle se rozmnožují. A tím je vlastně způsobován onen známý pach potních se nohou, který bývá zdrojem nepříjemností a útrap pro toho, kdo je jím postižen.

Pocení nohou se může vyvinout v chorobu a to dosti vá-

žnou, ne snad, že by ohrožovala život postiženého, ale proto, že mu velmi často znesnadňuje nebo dokonce znemožňuje pobyt ve společnosti případně ohrožuje i jeho existenci. Pach bývá často tak značný, že se prozrazuje i přes novou obuv a je proto nejen kosmetickou, ale i značnou společenskou závadou.

Pocení nohou není konečné stadium této choroby. Dlouhým působením pot, rozkladové produkty a přidruživší se bakterie rozrušují nebo, lépe řečeno, přímo rozleptávají horní vrstvy kůže. Tím vznikají známé, těžko hojitelné pukliny v kůži anebo dokonce i vředy.

Uvedli jsme jednu příčinu, způsobující nepříjemné pocení nohou, totiž nedostatečné mytí nohou. K tomuto nešvaru přistupuje téměř automaticky druhý: dlouhé nošení jedné ponožky. V tomto případě se jedná jistě o nedbalost, protože při nynější ceně ponožek nemůže rozhodovat finanční stránka, neboť jsou přístupny cenově i těm nejhudším. Dlouhým nošením se ucpou jemné průlínky ponožek nebo punčoch a tím je samozřejmě zamezen přístup vzduchu. Je tedy noha uzavřena v malém prostoru kam nemá vzduch přístupu. To, že nedostačující měnění ponožek způsobuje pocení nohou, potvrzuje i ta skutečnost, že se tato kosmetická vada vyskytuje častěji u mužů než u žen, které jsou formou střevičků donuceny k tomu, aby nosily neustále čisté punčochy nebo ponožky.

Nejvíce postižených si čini vysvětlení svého kosmetického defektu velmi snadným. "To se mi asi zarazil pot," říkají. Utvrzení jsou v tom tím, že někdy pocení na čas přestane, aby se

ovšem po nějaké době objevilo znovu a to v mnohem horší formě. Je to ovšem pohodlné stanovisko laika, s nímž se ortopedie nemůže shodovat.

Jak zabránit pocení nohou?

Jako první heslo si udejte: úzkostlivá čistota a péče o nohu. To znamená denně důkladné mytí nohou ve vlažné vodě. Bat'ovy gumové kartáčky na mytí nohou tuto práci usnadní. Po umytí se nohy osuší důkladným třením a pak namažou francovkou. Denní měnění bot a ponožek je samo-

PŘI KTERÝCH CHOROBÁCH OSVĚDČIL KLÁŠTERNÍ ČAJ SVŮJ LÉČIVÝ ÚČINEK?

Při nemocích žaludku, při chorobách žlučových, střevních, při zácpě, hemoroidách (zlaté žíly) při nemocích ledvinových, revmatismu, dně, ischias, bolesti hlavy, migréně, při nemocích ženských, obtížích menstruačních, jakož i v době přechodu, kornatění cév a při nemocích kůže. Máme mnoho děkovných dopisů z různých států Amerických, od těch, kteří "Klášterní Čaj" vyzkoušeli.

Cena 1 krabička \$1.00; 6 krabiček za \$5.00 poštou vyplaceno. Na C. O. D. o 15 centů více. Zasilá:

PATRIA TRADING CO.,
5132 Broadway Cleveland, Ohio.

Pro Katolické Spolky

Zhotovujeme prapory, korouhve, odznaky, kovové pečete a máme na skladě všechny jiné spolkové potřeby. Držíme zlaté křížky a knoflíky všech katolických Jednot.

Kulaté šroub. zl. knoflíky K.D. po 65c

Jeden zlatý křížek neb knoflík.....95c

Jeden tucet, po85c

Dva tucty, po80c

MARIE VESELÝ,

2418 So. Central Park Ave.

Hawthorne Sta. Chicago, Ill.

300 MŠÍ SVATÝCH ROČNĚ

pro členství za živa i po smrti v Mešním Svazu, ve prospěch Afrických Missií. Jednou pro vždy příspěvek 25 centů (nikdy není třeba obnovovat.)
Také zemřelí mohou býti zapsáni.

ST. PETER CLAVER SODALITY FOR THE AFRICAN MISSIONS
3624 West Pine Blvd. St. Louis, Mo.

zřejmým požadavkem. K tomu přistoupí dále pedikura, která je nezbytná, má-li býti vyléčení rychlé a trvalé. Bat'ovi pedikéři jsou tak vyškoleni, že nohy české odborně tak, jak toho vyžadují.

Doba léčení je různá, podle toho, jak nemoc pokročila. Jednu zásadu je nutno zachovati bezpodmínečně: dodržovat přesně tato pravidla. Není to sice někdy po chuti, ale to je vina toho, že jste dříve nepamatovali na své nohy. Pravidelné mytí nohou, častá výměna ponožek a občasná pedikura vás mohly uchrániti před nesnázemi. Je vinou každého jednotlivce, když těchto hygienických zařízení, určených k udržování jeho zdraví, nepoužívá.— ("Zlín".)

KOLIK NOVIN SE VYDÁVÁ NA SVĚTĚ.

Je vypočítáno, že na celém světě vydává se asi 12,860 denních novin. Nejvíce denních listů tiskne se v Evropě, a to 8650. Na Evropu připadají tedy dvě třetiny deníků ve světě. Ve Spojených Státech vydává se 2,160 deníků, v Asii 1640, v Australii 200, v Africe 210, z toho pak v Egyptě 73. Národy obývající střední a východní Afriku ve většině případů nemají žádných

novin a proto vůbec nevědí, co se děje ve světě.

Kolébku žurnalistiky je Čína. První deník začal vycházeti v Číně. Nazýval se "Peiping-Bao" a tiskl se nejprve na žlutém hedvábí. — Tyto noviny jsou vydávány do dneška (přes 1200 let). Ačkoli v Číně vzniklo novinářství, nezaujímá tento stát nyní dokonce ani v Asii prvního místa mezi zeměmi, kde se vydává největší počet listů. Na prvním místě je Japonsko, kde se vydává 1013 denních listů, a v celé Asii 1640.

Zemí s nejmladším novinářstvím jest Albanie. Tam jsou vydávány pouze dva deníky, s jejichž tisknutím se začalo teprve v roce 1929.

Je zajímavé všimnouti si, na kolik obyvatelů v různých zemích připadne jeden denní list. V tom směru první místo zaujímá Švýcarsko, kde jeden deník připadá na 8000 obyvatelů. Pak následuje Německo, kde vychází 40 procent všech novin v Evropě, ale kde jeden list připadá na 30,000 čtenářů. V Anglii připadá jeden denní list na 107,00 čtenářů.

Jižní Amerika převyšuje Severní Ameriku v tomto směru. V Argentině jeden denní list připadá na každých 53,000 obyvatelů, ve Spojených Státech na

61,000 obyvatelů. V samotném Buenos Aires vydává se 37 denních listů, téměř ve všech světových řečech. Anglický list "Daily Mail" má největší čtenářskou obec, neboť je vydáván ve dvou milionech výtisků.

Asiaté v Praze. Za Přemysla II. byla Praha r. 1268 i místem, kam zavítalo od dalekého východu vyslanectví asijského imperátora Ši-Cu, zakladatele dynastie Yenü, který měl residenci v Pekinu a vládl i celou Indií, mohamedánského vůdce mongolských kočovníků, jehož znal západ pod jménem chána Khubilaye. V době zenitu došlo také ke styku Přemyslově s egyptským sultánem velkého jména Abd'ul Futúhem, krymským mam'lukem, od něhož koupil za kožišiny Kateřiny svaté ostatky, hrající později roli za Karla Lucemburského.

Měděné a mosazné předměty, jako postele, lustry a podobné, jsou zpravidla natřeny japonským lakem, jenž chrání kov před naběhnutím. Obyčejný cídící prostředek rozpustil by ochrannou vrstvu laku, proto se nesmí na podobné předměty upotřebiti, nýbrž přetírají se pouze suchým, vlněným hadříkem nebo jelení kůží.

PŮJČÍME PENÍZE na Dobré Farmy

Půjčky vyřizují se rychle. Menší poplatek se vyžaduje za odhadnutí majetku a prozkoumání listin.

MONEY TO LOAN on Improved Farms

Application for loans are expeditiously handled. Small fee for appraisal and title examination is charged.

DOTAZY ADRESUJTE NA: :: ADDRESS INQUIRIES TO:

Katolický Dělník

4827 South 24th Street

Omaha, Nebraska

Zvláštní "seznamovací" nabídka pro milovnice a milovníky květin.

48 jednoletých a dvouletých sazenic vytrvalých květin, 13 krásných a nejoblíbenějších druhů za **POUHÝ \$1.10** poštou vyplaceně. —

Úplné uspokojení zaručeno

Sweet William (Hvozdky)

WREXHAM a Gold Medal OSTROŽKY (Delphinium), nádherné druhy obrovských květů různého zbarvení.

ČÍNSKÉ OSTROŽKY (Chinese Delph.) bílé a modře kvetoucí květiny které kvetou od jara až do tuhých mrazů.

HVOZDIKY (Sweet William), krásná květina mnoha barev.

ZVONKY (Canterbury Bells), nádherné zvoncovité květy různého zbarvení.

SLZÍČKY (Garden Pinks), velmi vonné, karafiát, podobné květiny mnoha barev.

MÁKY (Oriental Poppy), velmi oblíbená květina obrovských květů.

KOPRETINY (Daisies), krásné bílé a různobarevné kopretiny.

MACOŠKY (Pansy), MEČÍKY (Gladiolus), LEN ZAHRADNÍ (Linum), KRÁ-

SNOOČKA (Coreopsis), a jiné druhy.

Zvonky (Canterbury Bell)

PREMIE! PREMIE!!!

Objednáte-li dříve než naše zásoba bude vyčerpána, přidáme k této neobyčejné nabídce

ÚPLNĚ ZDARMA:

- 1 REGAL LILY (dvouletá hlíza), jedna z nejkrásnějších a nejoblíbenější lilií bílé barvy.
- 1 NOVI BELGI VYTRVALÉ ASTRY, nový druh aster s nachově zbarvenými květy.

Tato nádherná skupina květin, za kterou musili byste zaplatiti od \$3.00 od \$3.50 všude jinde, bude VÁM zašlána v nejlepší čas k sázení za **POUHÝ \$1.10 POŠTOU VYPLACENĚ, USPOKOJENÍ ZARUČENO. OBJEDNEJTE DNES DOKUD ZÁSoba STAČÍ.**

DO KANADY jest velmi obtížno zasílat sazenice, proto je tam nezasiíláme. Na požádání zašleme semena.

Vaše objednávky adresujte:

"Česká Žena"

1611 SOUTH 11th STREET

ST. LOUIS, MO.

Získáte-li nám novou odběratelku, zašleme Vám tyto sazenice zdarma

Napomenutí. Účetní přistoupí k jednomu úředníku v kanceláři, udeří pěstí na jeho stůl a praví: "Poslouchejte, to už přestává všecko, vy tu nejen v pracovní době spíte, vy ale ještě k tomu tak hlasitě chrápete, že probudí-

te pana šéfa, který tady vedle ve své kanceláři sedí a pracuje."

Ví o nich. "Slyšel jste ještě kdy o penězích, které jste půjčil svému sousedu?" — "To bych řekl! Vždyť si za ně koupil radio."

Pouliční prodáváč. "Koupěj si, milostpane, jednu kytičku. Od rána jsem ještě nic neprodal — otec mi padl ve válce — matka si vzala život a jestli nic domů nepřinesu, tak mě oba seřezou, že jsem to jakživ neviděl."